

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΚΤΟΒΡΙΟΣ 1952

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 8ον

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1952

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαβητού) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: Κα ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Λ. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α. Ε. 'Ιερά 'Οδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.500 — Έτησίαν συνδρομή έσωτ. Δρχ. 12.000, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολλάρια

Συνδρομαί και αντίτιμον περιοδικού να στέλλωνται με ταχυδρομική ή τραπεζική έπιταγή άπροσώπως
«Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος», όδός Μακένζυ Κίγκ 3, Αθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Έξωφύλλο: Τό Παραμύθι τής Γιαγιάς. Ν. Γκίζη,
Έσωτερική έξωφύλλο: Πρός τούς Έλληνας Έρυθροσταυρίτας.

Μήνυμα τού κ. Κ. Γεωργακοπούλου, Προέδρου
Ε.Ε.Σ. 1

Η Έθνική εύψυχία, υπό Δ. Κοκκίνου. 1-2

Φιλία, υπό Α. Α. 2

28η 'Οκτωβρίου, υπό Α. Κύρου 3

Η πρώτη Φαναριώτισσα, υπό Ε. Φωτιάδου. 4

Ο Μέγας Αλέξανδρος, υπό Γ. Κουρμούλη. 5

«Έρωτόκριτος», υπό Μ. Νικολαΐδη. 6

Δαυΐδ και Γολιάθ, υπό Κ. Παπαπαναγιώτου. 7

Η Διφθερίτις, υπό Σπ. Μπαρτσόκα. 8

Πυθέας ο Μασσαλιώτης, υπό Ν. Δημητροκάλλη. 9

Πεπραγμένα Ε.Ε.Σ. 10

Φιλήμων και Βαύκις, υπό Γ. Πρωτοπαπά. 11

Φωτογραφία δράσεως ομάδων Ε.Σ.Ν. 12-13

Αθλητική Ζωή, υπό Σπ. Αύλωνιτη. 14

Τό άσχημόπαπο, υπό ΑΝ. ΒΩ. 15

Η όνομασία τών Αθηνών, υπό Α. Μεταξά. 16

Η Ναύπακτος, υπό Π. Καλλονάρου. 17

Πρώτες βοήθειες, Ηλεκτροπληξία, υπό Α. Πράτσικα
β) Ξένες φυσιογνωμίες. 18

Η Περιπέτεια τών 3 Κ., υπό Ν. Δήμου. 19-20

Τό τυρί, υπό Κ. Ζευγά. 20

Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν. 21

Δράσις ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. 22

Μαθητική συνεργασία 23-24

Τά κατορθώματα τού Λελέ, υπό ΑΝ. ΒΩ. 25

Όπισθόφυλλο: Η Κορυτσα. Στίχοι Στ. Σπε-
ράντζα, Μουσική Α. Παναγιωτοπούλου.

Front cover: Grand'mother's tale by N. Gyzis

Inside front cover: To the Greek Juniors....

Message by the President of the G.R.C. Mr.

C. Georgacopoulos.....

National Boldness by D. Kokkinos.....

Friendship by A. A.....

28th of October by Ach. Kyrou.....

The first Fanariote Woman by E. Photiades..

Alexander the Great by G. Kourmoulis.....

«Erotokritos» by M. Nicolaides.....

David and Goliath by K. Papapanagiotou....

Diphtheria by Sp. Bartsokas.....

Pytheas from Marseilles by N. Demetrocalis.

G. R. C. activity.....

Philemon and Vaucis by G. Protopapa.....

Activity in pictures.....

Athletic Life by Sp. Avlonites.....

The Wild duckling by AN. VO.....

Athen's Nomination by A. Metaxas.....

Nafpactos by P. Kalonaros.....

Electric Shock by A. Pratsikas.....

Foreign great figures.....

The adventure of the 3 K. by N. Demou....

The cheese by K. Zevgas.....

G. J. R. C. movement.....

Juniors' activity.....

Pupils' contribution.....

Lele's deeds by AN. VO.....

Back cover: Korytza. verses by St. Sperantza

music by A. Panagiotopoulos

Page

1

2

2

3

4

5

6

8

8

9

10

11

12-13

14

15

16

17

18

18

19-20

20

21

22

23-24

25

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛ. ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

«Σήμερον, όλοι οι πιστεύοντες εις τας άνωτέρας
Ανθρωπιστικάς Αρχάς, τας καθιερωθείσας υπό του
Χριστιανισμού, στρέφουν μετά σεβασμού την σκέψιν
των προς την μνήμην ενός μεγάλου τέκνου της Έλδε-
τίας, τού ιδρυτού τού Έρυθρού Σταυρού ΕΡΡΙΚΟΥ
ΝΤΥΝΑΝ.

Ο Έλληνικός λαός αναπολεί μετά μεγάλης συγ-
κινήσεως την μνήμην του
και αίσθάνεται βαθείαν εύ-
γνωμοσύνην προς τó έρ-
γον του.

Χάρις εις αυτό ήδυνήθη
ή Έλλάς να αντιμετώπιση
μεγίστας ανάγκας, τας ό-
ποίας τής έδημιούργησαν
μεγάλοι περιπέτεια διαρ-
κέσασαι επί μίαν δεκαε-
τίαν περίπου από τού 1940
μέχρι τού 1949.

Όλοι γνωρίζουν ότι ό
Έλληνικός λαός, συνεπής
προς την ιστορίαν του και
τας παραδόσεις του, ήγω-
νίσθη διά την έλευθερίαν
του επί έξ μηνας έναντίον
δύο Αυτοκρατοριών και ύ-
πέκυψεν εις τόν άνισον ά-
γώνα, ύποστās την κατο-
χήν τού έχθρου επί 3½ έ-
τη. Έν συνεχεία έδοκίμα-
σε την καταστροφικήν μα-
νίαν των κομμουνιστικών
συμμοριών. Χιλιάδες Έλ-
λήνων έθανατώθησαν, έ-
κατοντάδες χιλιάδων οίκων
ληλατηθείσαι έπυρπολή-
θησαν ή άνετινάχθησαν, χι-
λιάδες Έλληνοπαίδων ά-
πήχθησαν και κρατούνται
μακράν τής Πατρίδος των
και των γονέων των.

Εις τας καταστροφάς
αυτάς, αι όποiai θα ώδή-
γουν εις την άπελπισίαν
και την χαλάρωσιν τού
πνεύματος τής αντίστα-
σεως κατά των έπιδρομέων,
ό Έλληνικός λαός κατώρ-
θωσε να άνθέξη και να έ-
πιζήση όχι μόνον λόγω των μαχητικών άρετών, του,
άλλά και χάρις εις την πολύτιμον βοήθειαν τού Έρυ-
θρού Σταυρού.

Αί διεθνείς Έρυθροσταυρικά Όργανώσεαι και
πλείστοι Άδελφοί Έρυθροί Σταυροί, αὐθορμήτως και
με προθυμίαν έσπευσαν να παράσχουν κάθε δυνατήν
βοήθειαν εις τόν Έλληνικόν λαόν. Εφόδια πάσης φύ-
σεως άπαραίτητα διά την ζώνην και την συντήρησιν
των δεινοπαθούντων έστάλησαν εις μεγάλας ποσότη-
τας και διά τού Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού διενε-

μήθησαν εις τὰ θύματα τού
πολέμου, τής κατοχής και
τής κομμουνιστικής έπιδρο-
μής ως και εις τας περισ-
σότερα των άγαθοεργών
ιδρυμάτων. Τό αίσθημα αυ-
τό τής βοήθειας και τής
άνθρωπίνης άλληλεγγύης,
έπίδειχθέν κατά τόσον πο-
λύτιμον τρόπον, είχε τερα-
στίαν έπίδρασιν επί τού ή-
θικού τού Έλληνικού λαού.
Κάθε Έλλην είχε και έχει
την πεποίθησιν ότι εις τούς
άγώνας του ύπέρ τής Έ-
λευθερίας, τής Δικαιοσύνης
και τού Ισολιτισμού, πέραν
τής άρωγής των συμμάχων
τής πατρίδος του, έχει έ-
ξησφαλισμένην και την έμ-
πρακτον βοήθειαν των Έ-
ρυθροσταυριτών τού πολι-
τισμένου κόσμου, των άνω
τών, 100.000.000 όπαδών
μιάς μεγάλης ανθρωπιστι-
κής ιδεολογίας, τής όποίας
τό φώς έχάρτισεν εις την
άνθρωπότητα ό Έρρίκος
Ντυνάν.

Θέλω να έξάρω την ση-
μασίαν τής πίστεως αυτής
και την άνυπολόγιστον ή-
θικην άξίαν εκείνων οι ό-
ποιοι την καλλιεργούν. Η
ύπαρξις και ή δράσις τού
Έρυθρού Σταυρού, άποτε-
λεί μίαν άράϊαν και φωτει-
νήν απόδειξιν ότι ή ανθρω-
πότης θα ακολουθήση τόν
δρόμον τής Άρετής και
τής Προόδου, παρ' όλας
τας προσκαίρους παρεκ-
τροπάς, τὰ δέ μιση και αι έχθρότητες θα σήσουν πρό
τής έντολής τού Χριστού «Αγαπάτε άλλήλους», την
όποian ό Έρυθρός Σταυρός πραγματοποιεί».

Ο Πρόεδρος τού Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού κ. Κ. Γεωργακό-
πουλος άπευθύνει από ραδιοφώνου τó μήνυμά του κατά την
Διεθνή Ημέραν τού Έρυθρού Σταυρού.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΥΨΥΧΙΑ

Αί επέτειοι των μεγάλων εθνικών μας γεγονότων
δεν είναι όλίγαι. Διότι ό έλληνικός λαός κατά την μα-
κράϊωνα ύπαρξιν του πολλάκις εύρεθή εις την άνάγκη
να όρμήση προς ένόπλους άγώνας διά να υπερα-
σπίση τὰ ιερά του, την εθνικήν του ύπόστασιν. Μεταξύ
αυτών ή νεωτέρα, εκείνη την όποian έξήσαμεν όλοι,
είναι ή επέτειος τής 28ης 'Οκτωβρίου τού 1940.

Είναι ή επέτειος τής υπερτάτης εθνικής εύψυχίας.
Χάρις εις την εύψυχίαν αυτήν ό έλληνικός λαός διά
τού κυβερνήτου του κατά τόν βαθύν όρθρον τής 28ης
'Οκτωβρίου άπήντησεν «όχι» εις τó ίταμόν τελεσίγρα-
φον τού πρωθυπουργού μιάς μεγάλης Δυνάμεως διά
τού όποίου έξήτειτο να παραδοθή ή Έλλάς ύποκύ-
πτουσα εις την βίαν χωρίς καμμίαν χειρονομίαν άμύ-
νης. Καί ώρμησε προς ένα άγώνα, ό όποιος έφάνετο
άγών άπελπισίας, και παραζάλης, ενώ ήτο άγών πί-
στεως βαθείας. Πίστεως εις τó δίκαιον και εις τó ύ-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

πέρτατον καθήκον. Καί από την βαθυτάτην αυτήν πί-
στιν προήλθεν ή εύψυχία, γνώρισμα έλληνικόν, κατά
τόν άγώνα και την άνευ προηγουμένου σκληράν βίαν
των έπιδρομέων κατά την κατοχήν.

Αυτή ή εύψυχία έσωσε τó έλληνικόν έθνος εις όλας
τας περιπέτειας του από τής προϊστορικής του ύπαρ-
ξεως, όταν παρείχε τὰ πρώτα στοιχεία τού ανθρωπίνου
πολιτισμού, μέχρι τού 1940, όπότε έδέησε να άγωνι-
σθή διά να ύπαρξη έναντίον των φοβερωτέρων δυνά-
μεων που άντιμετώπισε ποτέ, των δυνάμεων τού «Α-
ξονος. Διεσχίθη τότε ένας μεγαλειώδης άγών κατά
τόν όποϊον ό Έλλην ύψώθη εις τόν ήρωισμόν τού Δα-
βιδ άπέναντι τού τερατώδους γίγαντος, και άνενέωσέ
την αυτοθυσίαν των τριακοσίων τού Λεωνίδα εις την
Πίνδον και όλην την γραμμήν τής Ηπείρου, εις τὰ
όχυρα τής Μακεδονίας και εις την Κρήνην.

ΚΟΛΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1. Τζοβάνη

ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85

ΑΡΙΘ. 39199

Πρός τούς Έλληνας Έρυθροσταυρίτας

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος με την έναρξιν τού σχολικού έτους 1952 - 53 άπευθύνει
προς τούς φίλους Έκπαιδευτικούς και Έρυθροσταυρίτας έγκάρδιον χαιρετισμόν και ειλικρινείς εύχας.

Η μέχρι σήμερον δράσις των Έλλήνων Έρυθροσταυριτών και ή γόνιμος εις άποτελέσματα τοι-
αύτη των Έλλήνων Έκπαιδευτικών έπιτρέπει να έχωμεν τας καλλιτέρας έλπίδας διά τὰ άποτελέσματα και
εις τούς τρεις τομείς τής δραστηριότητος τού Ε.Ε.Σ.Ν. δηλαδή τής υγείας, τής άλληλοβοηθείας και τής
διεθνούς φιλίας και κατά τó σχολικόν τούτο έτος.

Και έφέτος τὰ συνθήματα μας παραμένουν τὰ ίδια: Οι Έρυθροσταυρίται των κατεστραμ-
μένων περιοχών να συνεχίσουν την παραδειγματικήν συμμετοχήν των εις την άνοικοδομήσιν των χωρίων
των. Οι Έρυθροσταυρίται των άλλων περιοχών να έξακολουθήσουν με φανατισμόν την βοήθειαν
προς τὰ Έλληνόπουλα των περιοχών τής Έλλάδος, αι όποiai
έδοκίμασθησαν κατά τὰ τελευταία έτη, δηλαδή την συλλογήν και άποστολήν
όλων εκείνων των πραγμάτων, τὰ όποια ενώ είναι πολύτιμα διά τὰ στερούμενα των πάντων Έλληνό-
πουλα τής υπαίθρου, δεν είναι άπαραίτητα διά τούς Έρυθροσταυρίτας των περιοχών, αι όποiai δεν
υπέφεραν τόσον πολύ.

Γραφική ύλη, σαπούνι, μεταχειρισμένα βιβλία, ρούχα και ύποδήματα παλαιά μέν, αλλά καθαρά και
περιποιημένα θα είναι ένα εύπρόσδεκτον δώρον.

Ας άρχίση με ένθουσιασμόν και σύστημα ή ώραία αυτή προσπάθεια τής άνοικοδομήσεως των χω-
ρίων και τής ανακουφίσεως εκείνων, που ζούν με άφαντάστως πολλές στερήσεις.

Έν Αθήναις τη 1 'Οκτωβρίου 1952.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

3

Η πρώτη Φαναριώτιδα

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

«Ανθρωποι άμαθείς ή συνηθισμένοι να επαναλαμβάνουν ό,τι ακούσουν χωρίς να το εξετάζουν, έχουν δημιουργήσει μία προληψία, — μία από τας πολλές προληψεις που έχουν κατασκευάσει ή άμαθεια, ή κακή πίστις, ή επιπολαιότης, ή άκρισία: Καί ή πρόληψις αυτή είναι, ότι ή 'Ελληνίς υπήρξε διά μέσου των αιώνων δούλη, καί τίποτε άλλο. Καί ότι πρέπει να έργασθ ή ενάντιον των άνδρών, να επαναστατήσ η, διά να άπελευθερωθ ή».

Δούλη λοιπόν ή 'Ελληνίς. Δούλη ή άρχαία 'Ελληνίς, ή λαμπρά οικοδόσποινα καί μητέρα, που είχε πλήρη επίγνωσιν ότι ετοιμάζει πολίτας καί μαχητάς της «'Ελληνικής 'Ελευθερίας». Δούλη, όταν όλοι έστρέφοντο προς αυτήν με σεβασμόν. Δούλη, όταν έξελλίσσεται εις φιλόσοφον καί καθηγήτριαν της φιλοσοφίας καί εις καλλιτέχνην ή όταν έπολέμει υπέρ της πατρίδος, — καί αί 'Ελληνίδες αὐταί δεν υπήρξαν ούτε μία ούτε δύο άλλα άτελείωτος σειρά. Δούλη ήτο ή 'Ελληνίς εως αυτοκράτειρα εις τό Βυζάντιον με την πρωτεύουσάν δρᾶσιν της. Καί ή Βυζαντινή βασιλοπαις, που άφινε τά παλάτια της καί τόν λεπτόν 'Ελληνικόν πολιτισμόν καί έγινετο σύζυγος των βαρβάρων βασιλέων της Δύσεως καί του Βορρά καί έξεπολίτιζε λαούς διά της 'Ελληνικής καλλιέργειας, — δούλη ήτο καί αυτή, ή νέα 'Ιριγένεια, όταν έθυσιάζετο εις τόν βωμόν των κρατικών συμφερόντων. Καί όταν έξεπαιδεύετο ή Βυζαντινή, ένώ καί οι αυτοκράτορες της Δύσεως ήσαν ως επί τό πλείστον άγράμματοι, — καί τότε φυσικά ήτο δούλη! Καί αί θαυμάσιαι μητέρες καί αί άπειροι ήρωίδες της Τουρκοκρατίας καί της 'Επαναστάσεως καί των έπειτα έθνικών αγώνων, — ήσαν καί αὐταί δούλαι! Δούλαι καί αί γυναίκες της Πίνδου, όταν πρό δώδεκα έτών έβοηθούσαν τούς μαχητάς.

Αν λοιπόν είναι ιστορικόν ψεύδος όσα λέγονται περί δουλείας της 'Ελληνίδος, αν είναι αληθές ότι ή 'Ελληνίς υπήρξεν ισότιμος πάντοτε προς τόν άνδρα υπό ήθικην έποψιν, — αὐτά άκριβώς υποχρεώνουν την σύγχρονον 'Ελληνίδα, καί μάλιστα τας 'Ελληνίδας που είναι ακόμη εις τό σχολείον, εις μεγαλυτέραν συνείδησιν των καθηκόντων προς τό έθνικόν σύνολον. Καί ή συνείδησις των καθηκόντων τούτων γίνεται περισσότερον έπιτακτική με την ψήφον της Βουλής που καθιερώνει ίσα πολιτικά δικαιώματα εις τας 'Ελληνίδας. Διότι τά πολιτικά δικαιώματα από την στιγμήν που έδόθησαν παύουν να είναι πλέον δικαιώματα καί γίνονται καθήκοντα καί δη βαρύντατα καθήκοντα. Καί αν αί 'Ελληνίδες, χωρίς έως τώρα να έχουν πολιτικά δικαιώματα, έπραξαν τό καθήκον των εναντι του 'Εθνους, έπιτρέπεται κάθε έλπίς ότι ή φιλοτιμίασις των εις τό μέλλον θα υπερβάλ η τό παρελθόν.

Καί τώρα, εις σειράν άρθρων, ως παρακολουθήσουν αί νεαράί μου αναγνώστρια, άλλ' έξ ίσου καί οι νεαροί αναγνώσταί, όλίγα από τά πολλά έξέχοντα σημεία της 'Ελληνικής γυναικείας ιστορίας.

Περί τά τέλη του 16ου αιώνος δεν είχαν ακόμη οργανωθ ή εις την Κωνσταντινούπολιν ή τάξις εκείνη των 'Ελλήνων πολιτικών άνδρών, ή γνωστή με τό όνομα «Φαναριώται». Οι διαπρέπει 'Ελληνες, όσοι διεκρίνοντο διά την καταγωγήν καί τόν πλούτον, δεν

έγίνοντο ακόμη ήγεμόνες της Βλαχίας καί της Μολδαβίας, ούτε ως «μεγάλοι διερμηνείς» ήσυχούοντο, όπως επί Μωάμεθ του Πορθητού καί του υιού του Βαγιαζήτ του Β', εις την έξωτερικήν πολιτικήν του 'Οθωμανικού κράτους. Διηύθυναν όμως τά έκκλησιαστικά μας πράγματα, έγινοντο αντιπρόσωποι εις την Κωνσταντινούπολιν των ήγεμόνων της Βλαχίας καί της Μολδαβίας καί συνεδέοντο μαζί των με έπιγαμίας, επίσης με τας σχέσεις των προς τόν δυνάστην προσεπάθουν να καταστήσουν όλιγώτερον τραχειάν την δουλείαν του Γένους. Οι Παλαιολόγοι, οι Καντακουζηνόι, οι 'Ασάναι, οι Ράλοι, οι Ξεάκαι, οι Γαβράδες, — ήσαν από τας οικογενείας αὐτάς. Εις την τάξιν αὐτήν ανήκε καί ό Σκαρλάτος Μεγκλιτζής, πλούσιος προμηθευτής του 'Οθωμανικού στρατού, αντιπρόσωπος έπειτα των ήγεμόνων της Μολδοβλαχίας εις την 'Υψηλήν Πύλιν, — πατέρας της Ρωξάνδρας.

Η σπουδαία αυτή 'Ελληνίς, ή πρώτη Φαναριώτισσα, έγεννήθη περί τό 1605 καί υπήρξε μαθήτρια του μεγάλου όσον καί περιπετειώδους λογίου 'Ιωάννου Καρυοφύλλη. 'Αρχόντισσα, εύπαιδευτος, εύφής, με ζωηρά καί λαμπρόντα μάτια, συνεκέντρωνε τόν θαυμασμόν όλων των ξένων που ήρχοντο εις την Κωνσταντινούπολιν από την Δύσιν. Καί αί άθουσαι του άρχοντικού της — με κέντρον την νέαν αὐτήν 'Υπατίαν, όπως την ώνόμασεν ένας από τούς έγκωμιαστάς της — ήσαν μία όασις 'Ελλήνων καί ξένων, ανθρώπων του πνεύματος, της πολιτικής καί της διπλωματίας. Είκοσι περίπου έτών νυμφεύεται τόν ήγεμόνα της Μολδοβλαχίας 'Αλέξανδρον τόν Α'. Καί δέκα πέντε ήμέρας διαρκούν αί μεγαλοπρεπείς του γάμου τελεταί. 'Αλλά δεν θα άπολαύση επί πολύ τά μεγαλεία της ήγεμονίδος. Τώ 1630 χρεώνει καί έπιστρέφει εις την Κωνσταντινούπολιν, όπου προσπαθεί να εύρη παρηγορίαν εις την μελέτην καί την φιλανθρωπίαν.

Τώ 1635 γνωρίζεται με τόν Νικόλαον Μαυροκορδάτον, «άνδρα εύπορον, άρχοντα εύγενή καί πρώτον της Χίου», όπως λέγει ό χρονογράφος της εποχής. «'Ελάλησεν ή καρδιά» καί έρχεται εις γάμον μαζί του. Μετά έν έτος γεννᾶται ό 'Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, άλλ' όλίγον μετά τόν τοκετόν άποθνήσκει καί ό δεύτερος σύζυγος. Καί ή Ρωξάνδρα άφοσιώνεται πλέον εις τόν μονογενή 'Αλέξανδρον, τόν όποιον φιλοδοξεί να αναδείξη εις τά λαμπρότατα στάδια της εποχής εκείνης. Την 'Ελληνικήν παιδείαν του υιού άναθετεί εις τόν διδάσκαλόν της, τόν 'Ιωάννην Καρυοφύλλη, καί χάριν συμπληρώσεως των σπουδών του δεν θα διστάσ η να τόν άποχωρισθ ή: Καί τόν στέλλει εις την 'Ιταλίαν, την σοφωτέραν τότε χώραν της Δύσεως. Ταχεία καί μεγάλη υπήρξεν ή προκοπή του 'Αλεξάνδρου. Με την πραγματείαν του περί της κυκλοφορίας του αίματος, ό Μαυροκορδάτος γίνεται άμέσως Εύρωπαϊκή φυσιογνωμία πρώτης τάξεως. Καί ένώ τό μέλλον του ήνοίγετο λαμπρόν εις την Δύσιν, εκείνος έπιστρέφει εις την πατρίδα να προσφέρ η τά φωτά του εις τό δούλον Γένος. Τώ 1662, ηλικίας 57 περίπου έτών, ή Ρωξάνδρα υποδέχεται τόν 'Αλέξανδρον, ό όποιος αναλαμβάνει άμέσως την διδασκαλίαν της φιλοσοφίας καί της ρητορικής εις την σχολήν του Φαναρίου καί συγχρόνως άσκει την ιατρικήν.

Αλλ' ή Ρωξάνδρα δεν ήσυχάζει. Καί ή φιλοδοξία της μητέρας ίκανοποιείται πλήρως όταν ό 'Αλέξανδρος προχειρίζεται εις πρώτον διερμηνέα της 'Οθωμανικής Αυτοκρατορίας καί γραμματέα της 'Επικρατείας καί διαπραγματεύεται έξ όνόματος της Αυτοκρατορίας ως ίσος προς ίσον με τούς μεγαλυτέρους μονάρχας της Εύρώπης.

Αλλά ή υπάτη αὐτή κρατική λειτουργία είχε καί τούς κινδύνους, κινδύνους συχνά φοβερούς. Μετά την (Συνέχεια στη σελ. 16)

Α'.

Πολύ περίεργα όνειρα είδαν οι γονείς του Μ. 'Αλεξάνδρου, ό βασιλεύς της Μακεδονίας Φίλιππος καί ή βασίλισσα 'Ολυμπιάς, όταν έπρόκειτο να τόν γεννήσουν. Η 'Ολυμπιάς είδεν ότι έπαισεν εις την κοιλίαν της κεραυνός καί ότι από την πληγήν εξεπηδήσαν τεράστιαι φλόγες αί όποιαί έσκορπίσθησαν προς όλας τας διευθύνσεις. Φανερόν σημείον ότι έπρόκειτο να γεννησ η υιόν κοσμοκράτορα. Ο Φίλιππος πάλιν είδεν ότι έσφράγισε την κοιλίαν της 'Ολυμπιάδος με σφραγίδα φέρουσαν παράστασιν λέοντος. Τό όνειρον έξηγήθη ως σημάδιόν ότι ή βασίλισσα έπρόκειτο να γεννησ η «παίδα θυμοειδ ή καί λεοντώδ η τήν φύσιν».

Ο Μ. 'Αλέξανδρος έγεννήθη την ήμέραν κατά την όποιαν έκάη ό περφημος ναός της 'Αρτέμιδος εις την 'Εφεσον της Μ. Ασίας. 'Ελέχθη ότι ή θεά άφικ η καί ή επικαλλής ναός της, διότι ήτο άπσυχολημένη εις Μακεδονίαν με την «μαίωσιν» του 'Αλεξάνδρου. Οι δε διατρίβοντες εις την 'Εφεσον μάγοι έξηγήσαν την καταστροφήν του περιφημού ναού ως σημάδιόν ότι ή μέλλουσα «άτην άμα καί συμφοράν μεγάλην» της 'Ασίας.

Την χαράν του Φίλιππου διά την γέννησιν του 'Αλεξάνδρου συνεπλήρωσεν ή είδησις τριών συγχρόνως νικών: ή κατάληψις της Ποτιδαίας, μεγάλη νίκη του Παρμενίωνος εναντίον των 'Ιλλυριών καί νίκη κέλητος του βασιλέως εις τούς ίππικούς αγώνας των 'Ολυμπίων. Η σύμπτωσις των τριών αὐτών νικών προς την γέννησιν του 'Αλεξάνδρου προεδίκαζε κατά τούς μάντις ότι οὗτος θα είναι άήττητος: «παίδα τρισί νίκαις συγγεγεννημένην, άνίκητον έσεσθαι».

Από μικράς ηλικίας ό 'Αλέξανδρος ήτο έγκρατης συνετός, ήγεμονικός τό φρόνημα καί μεγαλόψυχος. 'Οσάκις ανηγέλλετο ότι ό πατήρ του κατέλαβε καμμίαν σημαντικήν πόλιν ή ότι καθήγαγε καμμίαν περιφανή νίκην έδυσθύμει καί έλεγε προς τούς συνηλικιώτας του ότι φοβείται ότι ό Φίλιππος δεν θα άφήσ η εις αὐτόν τίποτε μέγα καί λαμπρόν να έπιτελέσ η. Όταν έν μέσω γενικών αγωνιάς καί σιγής έτιθάσσετο τόν άγριον καί δυσήνιον ίππον Βουκεφάλαν, άφιππευσέ πρό του πα-

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ
Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

τρός σοβαρός, έν μέσω γενικών άλαλαγμών χαράς. Ο πατήρ του τότε έδάκρυσε, τόν ήσπασθη καί του είπε: «ώ παίς ήτεις σε αὐτό βασιλείαν ίσην Μακεδονία γάρ σε οὐ χωρεί».

Δεκαεξαετής μόλις αντικαθίστα εις τά βασιλικά καθήκοντα τόν πατέρα του άπουσιάζοντα εις έκστρατείας, ό δε Φίλιππος ηύχαριστείτο να ακούη τούς Μακεδόνας να άποκαλούν αὐτόν μέν στρατηγόν, τόν 'Αλέξανδρον δε βασιλέα.

Διά την μόρφωσιν του 'Αλεξάνδρου, ό Φίλιππος μετεκάλεσεν ως διδάσκαλον «τῶν φιλοσόφων τόν ένδοξότατον καί λογιώτατον 'Αριστοτέλη» εις τόν όποιον κατέβαλε διδασκάν ανάλογα προς την αξίαν του: «καλά καί πρέπει να διδασκάλια τέλεσσας αὐτῶ». Συνίσταντο δε τά «διδασκάλια» δηλαδή τά διδάκτρα αὐτά εις την έκ νέου άποκατάστασιν των Σταγυριτών, των συμπολιτών του 'Αριστοτέλη, την πόλιν των όποιων είχε ποιήσ η «ανάστατον» ό Φίλιππος. 'Οσοι Σταγυρίται είχαν συλληφθ ή ως δούλοι άπληθευρώθησαν καί όσοι έζων εις την έξορίαν απέκτησαν τό δικαίωμα να επανέλθουν εις την πατρίδα των.

Ο 'Αλέξανδρος έτυχεν έπιμεμελημένης 'Ελληνοπρεπούς μορφώσεως καί ένεκα του μεγάλου του διδασκάλου, άλλα καί διότι ό ίδιος ήτο «φύσει φιλόλογος καί φιλομαθής καί φιλαναγνώστης». 'Εξόχως δε καί υπέρ πάν άλλο πνευματικόν έργον ήγάπησε την 'Ιλιάδα «της πολεμικής άρετής έφόδιον καί νομίζων καί όνομάζων».

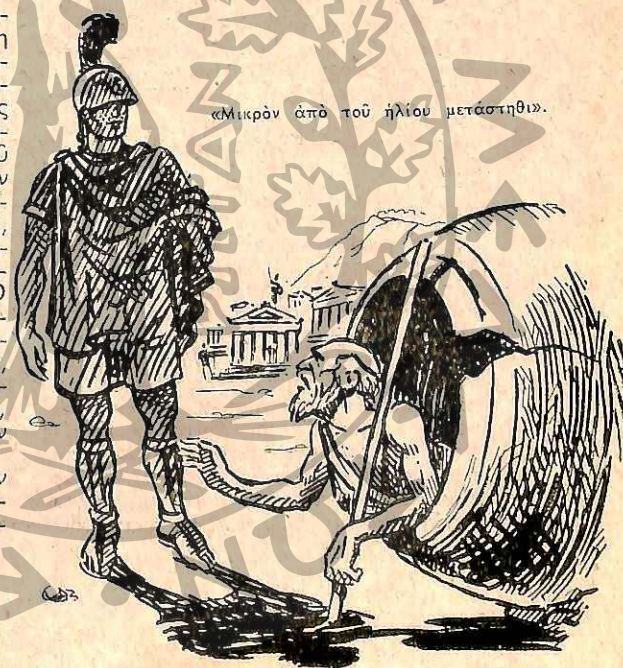
Εις ηλικίαν είκοσιν έτών άνηγορεύθη βασιλεύς, παραλαβών την βασιλείαν «φθόνο υς μεγάλους καί δεινά μίσ η καί κινδύνους πανταχόθεν έχουσας» άλλ' άποκατέστησε τά πράγματα έπιδείξας άμέσως δυνάμιν καί φρόνησιν μεγαλοφυούς πολιτικού καί στρατιωτικού ήγέτου. Μετά την καθυπόταξιν των επαναστατησάντων βαρβαρικών έθνών της Θράκης καί της 'Ιλλυρίας, ήθέλησε να έδραιώσ η την κυριαρχίαν του καί επί της 'Ελλάδος, όπου ή κατάστασις ήτο άνησυχος. Ο Δημοσθένης, είπε, ό όποιος με άπέκαλει παίδα μεν όταν πρό τινος χρόνου έξεστράτευα κατά της Θράκης μεираκιον δε όταν πρό όλίγων ήμερών εύρισκόμην εις την Θεσσαλίαν, θα με γνωρίσ η τώρα άνδρα πρό των τειχών των 'Αθηνών!

Μετ' όλίγον συνήρχοντο εις τόν 'Ισθμόν οι 'Ελληνες διά να άνακηρύξουν τόν νεαρόν 'Αλέξανδρον ήγε-

μόνα της κατά των Περσών έκστρατείας. Όλοι οι πολιτικοί άνδρες καί οι φιλόσοφοι της εποχής έχαιρέτιζον καί άνεγνώριζον τόν ήγεμόνα των 'Ελλήνων. 'Εξαιρέσιν άπετέλει ό φιλόσοφος Διογένης ό Σινωπεύς, ό όποιος διέτριβε τότε εις την Κόρινθον διδάσκων εις τό Κρανεϊόν καί άδιαφορών διά τόν 'Αλέξανδρον καί τας υποθέσεις του.

Όταν έπληροφορήθη τούτο ό 'Αλέξανδρος άπεφάσισε να τόν έπισκεφθ ή καί να τόν πείσ η να ταχθ ή υπέρ αὐτού. Ο φιλόσοφος είδε να πλησιάσ η προς τό μέρος του όπου ήτο έξηπλωμένος εις πολυάνθρωπος όμιλος καί άνεκάθισε. Ο βασιλεύς έπλησίασε καί τόν ήρώτησε αν έχ η καμμίαν ανάγκην, ό δε φιλόσοφος άπήντησε: «Μικρόν από του ήλίου μετ άστ η!» Οι περί τόν 'Αλέξανδρον έγέλασαν όταν ήκουσαν την άπροσδόκητον αὐτήν άπάντησιν. Ο βασιλεύς όμως έθαύμασε «την ύπεροψίαν καί τό μέγεθος του άνδρός» καί είπε: «'Αλλά μήν έγώ, εί μή 'Αλέξανδρος ήμην, Διογένης αν ήμην», δηλαδή αν δεν ήμην 'Αλέξανδρος θα έπεθύμιον να είμαι Διογένης. 'Υπό τόν Κορινθιακόν ήλιον ήλθον αντιμετώπιω άλλήλων ό όρμητικός καί άσυγκράτητος ήγεμόν ό όποιος είχε τάξει ως ιδανικόν να θέσ η υπό τό σκήπτρον του όλόκληρον τόν κόσμον, καί ό λιτός καί άπέριτος φιλόσοφος ό όποιος εύρισκε την εύτυχίαν εις την ήρεμίαν καί την γαλήνην. 'Αμφοτέροι ήσαν μεγάλοι αντιπρόσωποι δύο διαφόρων κατευθύνσεων του άθανάτου πνεύματος της Φυλής.

(Συνεχίζεται)

«Μικρόν από του ήλίου μετ άστ η».

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟΠΝΟΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ «ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ»,

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Το σπουδαιότερο Έλληνικό λογοτεχνικό έργο της εποχής πριν από την Έπανάστασι του 21 είναι χωρίς αμφιβολία, ο «Ερωτόκριτος» το μακρόπνοο ποίημα, που έγραψε στην Κρήτη τον 17ον αιώνα ο Βιτζέντζος Κορνάρος. Και η σπουδαιότητά του δεν όφειλεται μόνο στις εξαιρετικές ποιητικές αρετές του και στον πολύτιμο γλωσσικό του πλούτο, αλλά και στη γνήσια Έλληνικότητά του, στο δυνατό και ζωντανό Έλληνικό πνεύμα, που έμπνέει και διαποτίζει ολόκληρο το ποίημα.

Πολλοί κριτικοί βρήκαν πώς το ποίημα είναι έμπνεασμένο από ξένα πρότυπα, Ιταλικά ή Γαλλικά. Δεν αποκλείεται. Η πνευματική έπαφή, που είχε διουργηθή λίγους αιώνες ύστερα από την πτώσι του Βυζαντίου, ανάμεσα στον σκλαβωμένο Έλληνοισμό και στην ανανεωμένη πνευματική και καλλιτεχνική Δύσι (ήταν τότε η θαυμαστή εκείνη εποχή που ονομάζεται Αναγέννησις), θα έπηρεάζε βέβαια, μοιραία και φυσικά την Έλληνική ποίησι. Αλλά τότε μόνον ένας τέτοιος έμπνεασμός θα ήταν κακός και έπικίνδυνος, αν καταντούσε μια στείρα και άψυχη μίμηση. Αλλά ο Κρητικός ποιητής ήταν πρώτα - πρώτα ένας γνήσιος Έλληνας. Γι' αυτό, μπορεί να χρησιμοποίησε ξένα στοιχεία για το μύθο του έργου του, μπορεί ακόμα και να έμπνεάσθηκε από ξένες τεχνοτροπίες ως προς την τεχνική του, όμως κράτησε ανέγγιχτη την ποιητική προσωπικότητά του, διατήρησε άγνη και καθαρή, απόλυτα Έλληνική, την έμπνευσί του, άφομοίωσε και μετουσίωσε μέσα του, σ' ένα ταίριαστο και αδιάσπαστο ποιητικό σύνολο, τα ξένα στοιχεία με τα ουσιαστικώτερα συστατικά της Έλληνικής πνευματικής κληρονομιάς και της σύγχρονης Έλληνικής ζωής. Και έδωσε έτσι ένα έργο γνήσια Έλληνικό, με Έλληνική ατμόσφαιρα, με Έλληνικούς ανθρώπινους χαρακτήρες, με Έλληνικά ήθη και έθιμα, με Έλληνική ζωή.

Γι' αυτό ακριβώς ο «Ερωτόκριτος» είχε την πιδ πλατειά και πιδ βαθεία απήχησι στην ψυχή του Έλληνικού λαού. Σ' όλο το διάστημα της μακραίωνης σκλαβιάς ήταν το πιδ αγαπητό του ανάγνωσμα, και οι άλλεπάλληλες εκδόσεις του γίνονταν ανάρπαστες. Αλλά και αργότερα μετά την άπελευθέρωσι, ακόμα και ίσαμε σήμερα, ο «Ερωτόκριτος» διαβάζεται πάντα με ιδιαίτερο εύχαιρίστησι και προκαλεί, σε πολλά από τα πιδ χαρακτηριστικά του μέρη, βαθεία συγκίνησι. Στην Κρήτη προπάντων ο λαός τραγουδά

ακόμη και σήμερα, πολλά κομμάτια του «Ερωτόκριτου» με δάκρυα στα μάτια και ταράχη στην καρδιά.

Αλλά η Έλληνικότητα του «Ερωτόκριτου» δεν βρίσκεται μόνο στην έσωτερική, στην ουσιαστική του υπόστασι. Βρίσκεται και στην ίδια την «υπόθεσι» του, στη «θέσι» που δίνει ο ποιητής στο έργο του.

Ο κεντρικός του ήρωας, ο «Ρωτόκριτος», όπως τον λέγει, είναι ένα γνήσιο Κρητικό παλληκάρι. Κάτι περισσότερο ακόμη: ένας αληθινός Έλληνας λεβέντης. Και η Αρετούσα μια ολοζώντανη Έλληνίδα. Όχι μόνο στις μορφές τους, αλλά—που είναι και το κυριώτερο—και στα αίσθηματά τους και στις σκέψεις τους, στην ψυχουσύνθεσι και στη νοοτροπία τους.

Το ίδιο μπορεί να πη κανείς και για τα διάφορα άρχοντόπουλα, το άφεντόπουλο της Μυτιλήνης, το ρηγόπουλο του Άναπλιού, το ρηγόπουλο της Κύπρου, τους αφέντες της Μακεδονίας, της Πάτρας και των άλλων Έλληνικών μερών, όπου ήλθαν στην Αθήνα όλα αυτά τα άρχοντόπουλα, για να λάβουν μέρος στο «κονταροχτύπημα», που έπαθλό του είναι το μαλαματένιο στεφάνι, που θα δώσει στο νικητή ή μορφή Αρετούσας, ή κόρη του βασιλιά της Αθήνας Ηρακλή.

Σ' αυτό το «κονταροχτύπημα», το φράγκικο αγώνισμα, που γινόταν ανάμεσα στους «ίππότες» της έποχής, ο Βιτζέντζος Κορνάρος, με την ποιητική του δύναμι και με την Έλληνική του συνείδησι, έδωσε καθαρό Έλληνικό χρώμα και το έκαμε αγώνισμα αληθινά Έλληνικό. Στο τέλος, από τους τρεις πρώτους νικητές — το ρηγόπουλο της Κύπρου, που είχε νικήσει τους τέσσερες άντιπάλους του, το ρηγόπουλο της Κρήτης, που είχε νικήσει άλλους τρεις, και τον Ερωτόκριτο, που είχε νικήσει επίσης τρεις — ο Κρητικός ποιητής παραγκωνίζει μ' ευγένεια τον συντοπίτη του και άφινει ν' άγωνισθούν στον τελικόν αγώνα ο Κυπριώτης μόνο και ο Ερωτόκριτος, με νικητή τον τελευταίο, που, έκτος από την παλληκαριά, τον φτέρωνε και η κρυφή αγάπη, που ένοιοθε για την Αρετούσα.

Εκεί όμως, που ο βαθύς πατριωτισμός του ποιητή εκδηλώνεται με τον πιδ ώραιό και ύψηλό τρόπο—έναν σπάνιο και θαυμαστό τρόπο, που κατώρθωσε να συνταρίαση το πατριωτικό αίσθημα με την άνωτερη πνοή της Τέχνης και έτσι όχι μόνο να διατηρήση ανέγγιχτη τη βαθύτερη ποιητική ουσία, αλλά, το

άντίθετο, να την άναδείξει και να την λαμπρύνει περισσότερο — είναι η μονομαχία του ρηγόπουλου της Κρήτης με τον έχθρο τότε του Έθνους, τον Τούρκο (Καραμανλή). Η μονομαχία αυτή, που καταλήγει στον θάνατο του τελευταίου, είναι ένα άνώτερο σύμβολο του θανάσιμου αγώνα της Έλληνικής Φυλής για την άπελευθέρωσί της.

Βασικός μύθος του ποιήματος είναι ο ευγενικός έρωτας του Ερωτόκριτου, που είναι γιδς του βασιλικού έπιτρόπου Πεζόστρατου, με την βασιλοπούλα Αρετούσα, την κόρη του ρήγα της Αθήνας Ηρακλή. Ο έρωτας περνά από μεγάλα εμπόδια και δυσκολίες, αλλά τα υπερνικά όλα με τη σταθερότητά του και στο τέλος στεφανώνεται με τον γάμο.

Δίπλα όμως στο ευγενικό και πιστό έρωτικό αίσθημα, ο ποιητής παρουσιάζει συγχρόνως και ύμνει το αίσθημα της φιλίας, την ψυχική και σωματική παλληκαριά, τη γενναioφροσύνη. «Κάθε μέρος του ποιήματος — γράφει ξένος κριτικός — έχει δικό του χαρακτήρα. Περιγράφει τον θρίαμβο ενός από τα γενναία αίσθηματά. Πρώτα έρχεται ο έρωτας και η φιλία, έπειτα η ανδρεία στη «γιάστρα» (κονταροχτύπημα), ή σταθερότης της Αρετούσας, ή άφοσίωσις της Φροσύνης, το θάρρος στον πόλεμο, ή σωτηρία της Πατρίδας».

Και όλα αυτά ο ποιητής τα περιγράφει με χάρι και δροσιά, με δύναμι και πάθος, με θαυμαστές, αληθινά Όμηρικές παρομοιώσεις και εικόνες, με ζωντανές περιγραφές, που όσο κι αν είναι έκτενεις, κρατούν πάντα ζωηρό το ενδιαφέρον του άναγνώστη, με τρυφερή φυσιολατρία, με έκφραση πλούσια και μεστή. Και πάνω απ' όλα και πάντα, με τη θερμή και δυνατή πνοή της αληθινής κι άνωτερης Τέχνης.

Το ποίημα είναι γραμμένο στο Κρητικό γλωσσικό ιδίωμα και άποτελείται από δέκα περίπου χιλιάδες στίχους, που είναι όλοι δεκαπεντασύλλαβοι και έχουν ομοιοκαταληξία.

Το μοναδικό χειρόγραφο του, που έχει χρονολογία 1710 και στολίζεται από 120 μικρογραφίες, δεν βρίσκεται δυστυχώς στην Ελλάδα, αλλά στο Βρετανικό Μουσείο. Η Ελλάδα όμως κρατεί και θα κρατή πάντα σε μιάν από τις πιδ ύψηλες κορυφές της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας το μεγαλόπνοο ποίημα του «Ερωτόκριτου», που είναι και θα μείνη ένα από τα ωραιότερα, τα γνησιώτερα και τα πολυτιμότερα έργα της Έλληνικής Γραμματολογίας.

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Χίλια χρόνια πριν από τη γέννησι του Χριστού και 2952 περίπου από σήμερα στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας κατοικούσαν ο Ιεσσαί, γιός του Ωθίδ και έγγονος του Βοός και της Ρούθ, της Μωαβίτιδας σταχυοσυλλέκτριας. Ο Ιεσσαί έκαμε πολλά παιδιά. Ο έβδομος γιός του ονομάσθηκε Δαβίδ, που στην έβραϊκή γλώσσα σημαίνει προσφιλής - πολυαγαπημένος. Ο Δαβίδ ήταν ένα γερό, και τρισαγαπημένο αγοράκι. Είχε ζωηρή φαντασία, εύγλωττία και ευγενικά αίσθηματά. Οι θαρραλέοι τρόποι του είχαν μια ξεχωριστή γλυκύτητα. Μόλις έτελειώσε το σχολείο έγινε τοσπανόπουλο. Εκεί στον κάμπους και στις βουνοπλαγιές έβοσκε τα άθωα αρνάκια του, έπαιζε κιθάρα και έρρέμβαζε βυθίζοντας το βλέμμα του στην άσμενια κούπα του φεγγαριού και στο δασύν σπαρτό των άστρων, που έλουζαν τη γή με τις έξαισιες μαρμαρυγές τους. Η γαλανόδα του ούρανου τον μεθούσε και το μυρωμένο αεράκι έκανε να κυματίζουν τα σγουρά μακριά μαλλιά του. Έμοιαζε με παραμυθένιο βασιλόπουλο και η άρμονική μορφή του ήταν όνειρο. Ψιθύροι από το ύπερπέραν και μελωδίες από το άπειρο κυριεύαν την ψυχή του. Έσχεδιάζε στίχους και τους έπαιζε στην κιθάρα του. Ήταν ποιητής μαζί και μελωδός. Και στίς δυο αυτές ώραιές τέχνης, την ποίηση και τη Μουσική, ήταν έξαιρετική ιδιοφυία. Περισσότερη κλίσι είχε στους ύμνους στο Θεό, γιατί ήταν πολύ θεοσεβής. Μα κι όλοι όσοι βλέπουν με τα μάτια της ψυχής του είναι θεοσεβείς. Έζούσεν έτσι εύτυχισμένος μιλώντας με τον Ιεχωβά και με τη βρύσι μερονυχτίς. Τα χλοερά και κρινόσπαρτα τοπία, τα ρυάκια, οι βουνοπλαγιές, τα δέντρα, τα κελαϊδήματα των πουλιών και οι άνατολές και τα ήλιοβασιλέματα ήταν η αγαλλίασίς του. Την εύτυχημένη όμως αυτή γαλήνη του τάραξε μια ημέρα η έντολή του πατέρα του να πάη άμέσως στη Βηθλεέμ. Εκεί είχε φτάσει ο προφήτης Σαμουήλ, άνθρωπος άγιος και άφιερωμένος στο ναό, με διαταγή του Θεού. Ο Σαμουήλ θα έκανε θυσία στη Βηθλεέμ και είχε καλέσει τον Ιεσσαί και τα παιδιά του. Έπρεπε λοιπόν να παρασταθή και ο Δαβίδ. Και ο ύπάκοςος πολυαγαπημένος γιός έτρεξε άμέσως.

Όταν τελείωσεν η θυσία, ο Σαμουήλ έχρισεν ως βασιλέα των Ιουδαίων τον Δαβίδ. Έπειδή όμως έζούσεν ο βασιλεύς Σαούλ, που ήταν πολύ δυστυχής, ο Δαβίδ έπήγε στο Παλάτι του και διεσκέδαζε τη μελαγχολία του Σαούλ με την κιθά-

ρα του. Σε λίγο διάστημα οι Φιλισταίοι, ένας γειτονικός λαός των Έβραίων, βάρβαρος έχθρος τους, τους έκήρυξαν τον πόλεμο, πέρασαν τα σύνορα και έφτασαν κοντά στην πρωτεύουσα. Φόβος και τρόμος έκυριεύσε τους Έβραίους. Ο στρατός των Έβραίων έστρατοπέδευσε κοντά στους Φιλισταίους, αλλά δεν τολμούσε να έπιτεθί. Οι δυο αντίπαλοι στρατοί ήταν παρατεταγμένοι ο ένας άπέναντι στον άλλον. Στο στρατό των Φιλισטיών ύπηρετούσε και ένας θεόρατος άντρας με πελώριο κορμί, σωστός γίγαντας. Ονομαζόταν Γολιάθ. Ήταν ώπλισμένος σαν άστακός: ως τα δόντια. Και η πανοπλία του όμως ήταν γιγάντια: η περικεφαλαία του, ο θώρακάς του, η άσπίδα του, το δόρυ του, η λόγχη του ήταν χάλκινα και τεράστια: η φωνή του έμοιαζε με πολεμική σάλπιγγα: ήταν θροντερη και άγρια. Κάθε ημέρα ο τρανόκορμος αυτός πολεμιστής προχωρούσε στο στρατόπεδο των Έβραίων και τους προκαλούσε με την άγριοφωνάρα του κράζοντάς τους:

— Έλάτε! Έλάτε! Α! φοβιστάρηδες που είσθε: μοιάζετε με λαγούς: έσεις δεν είσθε άνδρες: έιστε γυναικες. Πλησιάστε! Τα κορμιά σας θα τα δώσω να τα φάν τα όρνια και τα κοράκια.

Ποιός όμως να πλησιάση; Όλοι οι Έβραίοι στρατιώτες έμοιαζαν με νάνους μπροστά του. Ούτε στο γόνατό του δεν έφταναν. Μόλις τον έδλεπαν, γλώμιαζαν. Ήταν το σκιάχτρο σ' όλη την Ιουδαία. Με το όνομά του φοβέριζαν οι Έβραίες τα παιδιά τους.

Από την άλλη μεριά οι Φιλισταίοι, που παρακολουθούσαν την καθημερινή αυτή σκηνή διασκέδαζαν. Ήταν υπερήφανοι για τον τραχύν αυτό πολεμιστή τους και περιφρονούσαν τους Έβραίους για τον τρόπο τους. Τους περιγελοούσαν για τον πανικό που ένοιώθαν στο αντίκρουμά του.

Μια από τις πένθιμες αυτές ημέρες για τους Έβραίους ήρθε στο στρατόπεδό τους ο Δαβίδ, που είχε τρία άδέλφια του στον πόλεμο. Σταλμένος από τον πατέρα του έφερνε τροφές για τα φαταράκια τα άδελφάκια του. Έφτασε πρωί-πρωί! Ήταν η ώρα που ο Γίγαντας Γολιάθ προχωρούσε ποδς το στρατόπεδο των Έβραίων με την άστράφτερη πανοπλία του. Μόλις προχώρησε λίγο ο Γολιάθ, οι Έβραίοι τόδωλαν στα πόδια σαν κυνηγημένα πουλιά. Ο Γολιάθ άρ-

χισε να γελάη με κυματερούς καυχασμούς.

— Φεύγετε πάλι. Φεύγετε, άνανδροι. Ντροπή σας. Χά! χά! χά! Σταματήστε λοιπόν, παλληκάρια της φακής, και διαλέξτε έναν άνδρα, που θα τολμήη να μονομαχήση μαζί μου. Εάν με σκοτώση αυτός, θα ύποταχθούν οι Φιλισταίοι σε σας και θα γίνουν δούλοι σας: αν τον σκοτώσω έγώ, θα γίνουν δούλοι όλοι οι Έβραίοι σ' έμάς.

Ο νεαρός Δαβίδ άκουσε τα περήφανα λόγια του θηριόμορφου Γολιάθ και σφίχτηκε η ψυχή του. Πληγώνόταν κατάβαθα η έθνική του ύπερηφάνεια. Γυρίζοντας στο παλάτι πλησίασε τον Βασιλέα Σαούλ και με ευλάβεια και θάρρος του είπε:

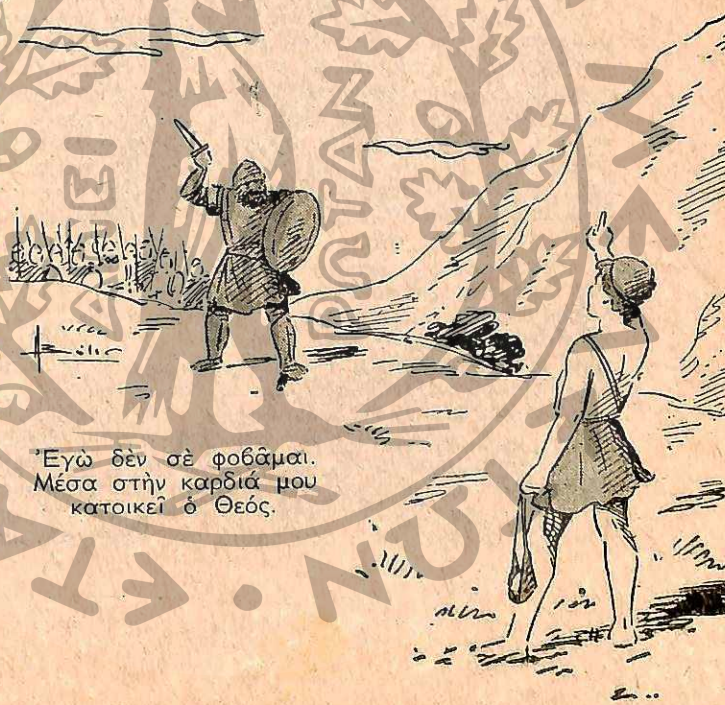
— Μεγαλειότατε, Σας ζητώ την άδεια να με αφήσετε να μονομαχήσω έγώ με τον καυχησιάρη αυτόν ειδωλόλατρη, που κάνει τόσες προσβολές στον τιμημένο στρατό μας. Ο Σαούλ έκοίταξε τον Δαβίδ από τα νύχια ως την κορφή και λυπημένος του άπάντησε:

— Μικρέ μου Δαβίδ, η άγνοια του κινδύνου σε όδηγεί σ' αυτή τη σκέψη. Μ' όλον τουτό σε έπαινώ, παιδί μου. Πιστεμέ με πώς εκτιμώ το διάδημά σου. Αλλά πώς μπορείς έσύ μικρόσωμος, ανήλικος και άμάθητος να πολεμήσης με ένα γίγαντα, που είναι τόσο έμπειρος και τολμηρός;

— Όχι. Μεγαλειότατε, δεν με όδηγεί η άγνοια του κινδύνου στην άπόφασί μου. Το θάρρος μου το παίρνω από την πίστι μου στο Θεό, που είναι παντοδύναμος και ποτέ δεν άφηνει να τον περιφρονούν και να τον προκαλούν οι άπιστοι. Είμαι άποφασισμένος να μονομαχήσω και έχω την έλπίδα πώς με τη βοήθεια του Θεού θα νικήσω.

Όταν τάλεγεν αυτά ο Δαβίδ, τα μάτια του άστραφταν. Κάτι σαν θείο φώς ήταν άπλωμένο στο περήφανο μέτωπό του. Ήταν η ευλογία του Θεού: άσφαλός!

Ο Βασιλέας Σαούλ μπροστά σ' (Συνέχεια στη σελ. 18)

Έγώ δεν σε φοβάμαι. Μέσα στην καρδιά μου κατοικεί ο Θεός.

Η ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ

ΣΠ. ΜΠΑΡΤΣΟΚΑ. ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΥ

Ἐπειδὴ τὸ φθινόπωρο εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ παρουσιάζεται ἡ διφθερίτις θὰ ποῦμε λίγα λόγια γιὰ τὴν ἀρρώστεια αὐτή.

Ἡ καθαρῶς παιδικὴ αὐτὴ ἀσθένεια, ἔχει παρατηρηθῇ ἀπὸ τὰ ἀρχαιότατα χρόνια μὲ καταστροφὲς στὴν παιδικὴ ἡλικία, καὶ ἀπαντᾷ εἰς ὅλες τὶς χώρες ἐνθιμικῶς, ὁλόκληρο δηλαδὴ τὸ χρόνο, ἀλλὰ καὶ πότε - πότε καὶ μὲ μορφὴ ἐπιδημίας, πάντως πιὸ συχνὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας.

Ἡ διφθερίτις ὀνομάζεται ἔτσι ἀπὸ τὴ λέξι διφθέρα, δηλαδὴ μεμβράνα, καὶ εἶναι λοιμώδης νόσος, μεταδοτικὴ. Ὁφείλεται στὸ μικροβίον τοῦ Λέφλερ καὶ χαρακτηρίζεται — στὴν κλασσικὴ τὴ μορφή, — ἀπὸ τοπικὲς ψευδομεμβράνες ποὺ παρατηροῦνται συνήθως στὶς ἀμυγδαλές, στὸ φάρυγγα καὶ στοὺς ἰστούς ποὺ εἶναι γύρω. Ὁλόκληρος δὲ ὁ ὄργανισμὸς ἀρρυσταίνεται ἀπὸ τὶς τοξίνες ποὺ ἐκκρίνει τὸ μικροβίον τῆς διφθερίτιδος, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται ἀπὸ τὸ στόμα, ἀπὸ τὶς ἀμυγδαλές, ἀπὸ τὴ μύτη καὶ σπανίως ἀπὸ ἄλλον βλεννογόνον.

Ἡ διφθερίτις, εἶναι ὅπως εἶπαμε, ἀρρώστεια τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ προσβάλλει τὰ παιδιά ἀπὸ ἡλικίας κυρίως 6 μηνῶν ἕως 6 ἐτῶν. Κατὰ τοὺς πρώτους 6 μῆνας τῆς ζωῆς τοῦ βρέφους σπανίως ἐμφανίζεται, διότι μπορεῖ αὐτοὺς τοὺς πρώτους 6 μῆνας νὰ ἔχουν τὰ παιδιά ἀνοσία ἀπὸ τὴν μητέρα τους. Σπανίως ἐπίσης παρουσιάζεται μετὰ τὸ 12ον ἔτος. Ἄς προσθέσωμε, ὅτι μερικαὲς οἰκογένειες ἔχουν προδιάθεσι πρὸς τὴν διφθερίτιδα.

Ἡ ἐπώασις τῆς διφθερίτιδος διαρκεῖ συνήθως ἀπὸ 2 ἕως 5 ἡμέρες, καὶ ὀφείλεται πάντοτε ἡ διφθερίτις εἶναι μιὰ μόλυνσις ἄμεση καὶ ἔμμεση. Ἡ ἄμεση μόλυνσις ἐξέρχεται ἢ πρὸς συχνὴ καὶ τὴν προκαλοῦν τὰ μικρὰ σταγονίδια ποῦ βγαίνουν μετὰ τὸν βήχα ἢ μετὰ τὴν ἀναπνοὴ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀρρώστου ἢ τοῦ ἀναρρωσάντος ἢ τοῦ μικροδοφορέως. Ἡ δὲ ἔμμεση μετάδοσις γίνεται ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἀρρώστου ποῦ ἔχουν μόλυνθῇ, ὅπως τὰ ρούχα του, τὰ βιβλία του, τὰ κύπελλα, ἐν γένει ὅλα τὰ πράγματα ποῦ μποροῦν νὰ ἔχουν ἐπάνω τους ζωντανὰ μικρόβια. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως μόνον εἶτε ἡ ἄμεση εἶτε ἡ ἔμμεση ἐπαφὴ γιὰ νὰ πάθῃ ἓνα παιδάκι διφθερίτιδα, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἐπιδεκτικὸ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς. Διότι ὑπάρχουν παιδιὰ, ποῦ ἔχουν φυσικὴ ἀνοσία. Ἡ δὲ συνύπαρξις ἄλλης παθήσεως μπορεῖ νὰ ἐπιδεινώσῃ ἢ νὰ τροποποιήσῃ τὴν ἐξέλιξι τῆς διφθερίτιδος.

Ποιές τώρα είναι οι μορφές τῆς διφθερίτιδος;

Ἡ πιδ συνθηθισμένη μορφὴ τῆς εἶναι ἡ διφθεριτικὴ κυνάγχη. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀρώσ-
στειας εἶναι ὑποπλὴ, τὸ παιδί μᾶς παρουσιάζεται
κουρασμένο, ἔχει τὴ μύτη βουλωμένη, ἀπὸ τὴν ὁποία
τρέχει λίγο ὑγρό, ἔχει πυρετὸ ἕως 38 βαθμοῦς, καὶ
καμνιά φορά μᾶς παραπονεῖται γιὰ πονόλαιμο. Ἐ-
πάνω στὶς ἀμυγδαλὰς ἐμφανίζονται οἱ ψευδομεμβρά-
νες, λευκὰς καὶ στρογγυλὰς. Τὰ γάγγλια τοῦ τραχή-
λου διογκώνονται ἡ δὲ δηλητηρίασις τοῦ ὀργανισμοῦ
ἀπὸ τὰς τοξίνες τοῦ μικροβίου εἶναι ἐλαφρά.

Αὐτὴ εἶναι ἡ κλασσικὴ μορφή τῆς διφθερίτιδος, ἡ πιδὼ ὅπως εἴπαμε συχνὴ καὶ συνθιτισμένη. Σπανιώτερα ἐμφανίζεται ἡ βαρεῖα μορφή, ἡ ὁποία ἦ εἶναι βαρεῖα ἐξ ἀρχῆς ἢ γίνεται βαρεῖα κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς νόσου. Στὴν περίπτωσιν τῆς βαρεῖας μορφῆς ἡ ἔντασις τῶν γενικῶν καὶ τῶν τοπικῶν συμπτωμάτων ἔχει μεγάλη ποικιλία. Οἱ ψευδομεμβράνες εἶναι παχίαις, ἐκτεταμέναις, τὰ γάγγλια εἶναι περισσότερο διωγκωμένα, ἡ δὲ δηλητηρίασις τοῦ ὁργανισμοῦ ἀπὸ τῆς τοξίνης εἶναι πλέον φανερὴ. Συγχρόνως ἔχομε ὑψηλὸ πυρετὸ, ἀνησυχία, ἐμέτους. Τὸ ἄρρωστο παιδί κρατεῖ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἔχει πόνον στὸ λαιμό, τὸ στόμα του μυρίζεται.

ζει ἄσχημα, δὲ θέλει οὔτε νὰ φάη, οὔτε νὰ πιῇ. Καὶ ἡ φωνή του γίνεται ἔνρινη, μιλεῖ ὅπως λέμε μὲ τὴ μύτη.

«Έχομε ὅμως καὶ ἄλλη ἐπίσης βαρεῖα μορφή δι-
φθερίτιδος. Εἶναι τὸ λεγόμενο κρουπὴ ἢ διφθερίτις
τοῦ λάρυγγος. Ἀλλοτε ἦταν ἡ μορφή αὕτη ὁ φόβος
τῶν γονέων καὶ τῶν ἰατρῶν, διότι καὶ ἀμέσως - ἀμέ-
σως παρουσιαζέτο βαρεὶά ἢ ἀρρώσθεια καὶ σοβαρὴς
ἐπεμβάσεις ἐχρειάζοντο, ὅπως ἡ διασωληνώσις τοῦ
λάρυγγος καὶ ἡ τραχειοτομία. Ἀλλὰ ἀφ' ὅτου ἐφαρ-
μόζομε τὴν ὀρθοθεραπεία στὴ θεραπεία τῆς κοινῆς
διφθερίτιδος, ἡ μορφή αὕτη ἔχει γίνει σπανία. Καὶ
τοῦτο, διότι τὸ κρουπὴ αὐτὸ εἶναι συνήθως ἐπακόλου-
θο τῆς κοινῆς διφθερίτιδος, ἡ ὁποία ὁμως ἡ δὲν ἐθε-
ραπεύθη, ἡ ἐθεραπεύθη ἀλλ' ὄχι ἐγκαίρως. Μόλις πα-
ρουσιασθῇ τὸ κρουπὴ ἢ διφθερίτις τοῦ λάρυγγος, μοιά-
ζει μὲ τὴν κοινὴν λαρυγγίτιδα. Ὁ βήχας, ὁ ὁποῖος εἶ-
ναι τὸ πρῶτο σύμπτωμα, εἶναι βραχνός, δίττονος, σάν
τὸν βήχα τοῦ σκυλίου, ἢ κραυγὴ καὶ ἢ φωνὴ εἶναι
βραχνή. Ἐχομε ἐπίσης δύσπνοια καὶ ἡ εἰσπνοὴ εἶναι
μακρὰ καὶ συριστική. Ἐως ἐδῶ λοιπὸν ἔχομε κάτι
σάν τὴν κοινὴν λαρυγγίτιδα. Ὅταν ὅμως περάσουν με-
ρικές ὥρες ἡ βραχνάδα αὐξάνει, καὶ ἡ δύσπνοια ἐν-
τείνεται καὶ ἔρχεται κατὰ παροξυσμούς μὲ φαινόμενα
ἀσφυξίας. Ἀπὸ τὶς περιπέτειες αὐτὲς μᾶς σώζει, κα-
θὼς εἴπαμε, ὁ ὁρρός, ὅταν γίνῃ μόλις διαγνωσθῇ ἡ
κοινὴ διφθερίτις.

Αὐτὲς εἶναι οἱ μορφὲς οἱ συχνότερες τῆς διφθερίτιδος. Ὅσο γὰρ τὶς διάφορος διαταραχὰς καὶ βλάβες τῶν κυριωτέρων συστημάτων, οἱ ποῖες ὀφείλονται στὴν τοξίνη τοῦ μικροβίου τῆς διφθερίτιδος, — ἀναφέρομε τὶς διφθερίτικες παραλύσεις, ποὺ ἀρχίζουν 8 ἕως 15 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς διφθερίτιδος, ὅποτε ἔχομε ἢ παράλυσι τῆς μαλακῆς ὑπέρσας δηλαδὴ τοῦ σταφυλῆτος, ὅποτε βγαίνει τὸ νερὸ ποὺ πίνει τὸ παιδί ἀπὸ τῆς μῦτι, ἢ παράλυσι τῶν κάτω ἄκρων ἢ σὲ μερικὰς περιπτώσεις καὶ παράλυσι καὶ ἄλλων μυῶν.

Ἡ διάγνωση τῆς διφθερίτιδος εἶναι εὐκόλη, ὅταν ἔχωμε ἐπιδημία καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς εἶναι γενικῶς καλὴ ἂν γίνῃ ἐγκρίαιρος ἡ ὀρθοθεραπεία, ἡ θεραπεία δηλαδή μετὰ τὸν ἀντιδιφθεριτικὸν ὀρρόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πὸ εἰδικὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ φάρμακο κατὰ τῆς διφθερίτιδος. Ἀλλὰ καὶ ἡ πενικιλλίνη θεραπεύει τὶς ἐλαφρεῖς μορφές.

Μόλις γίνη διάγνωσης διφθερίτιδος, τὸ ἄρρωστο παιδί πρέπει ν' απομονωθῇ, τὸ δωμάτιο καὶ τὰ πράγματα ποὺ μετεχειρίσθηκε πρέπει ν' ἀπολυμανθῶν. Τὸ ἄρρωστο παιδί θὰ ἐπαναλάβῃ τὰ μαθηματά του 30 ἡμέρες μετὰ τὴν ἑνάρξιν τῆς νόσου. Τ' ἀδέλφια του θὰ ὑποστούν προφυλακτικῶς μίαν ἔννεσιν ἀντιδιφθεριτικοῦ ὁροῦ.

Ἄλλα τὸ προτιμότερον εἶναι νὰ μὴ φθάσωμε εἰς τὴν ἀρρώστεια ὅπου καὶ μπορούμε νὰ κινδυνεύσωμε. Ἐμβολίζοντας τὸ παιδί μας στὸν ἕκτον μῆνα εἰμεθα πλέον ἡσυχυοί. Διότι ὁ ἀντιδιαθερτικὸς ἐμβολιασμός, εἶναι τὸ μόνον βέβαιο μέσον, ποὺ ἐξασφαλίζει τὸ παιδί ἀπὸ τῆς διαθεριτιδίας. Ἀναβάλλομε ἢ ματαιώ-
νομε τὸν ἐμβολιασμόν, τότε, ὅταν τὸ παιδί προσβλη-
θῇ ἀπὸ ὁξείαν νόσον, ἢ ὅταν πάσχῃ ἀπὸ χρονία νό-
σον τῆς καρδιάς, τῶν νεφρῶν, ἢ τῶν πνευμόνων. Ὅ-
σον ἀφορὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔχουν ἐμβολιασθῇ πρὸ 2 ἢ
3 ἐτῶν, καλὸν εἶναι νὰ ἐμβολιασθοῦν ἐκ νέου μὲ μία
μόνον ἔνεσι.

Οι λίγες αυτές πληροφορίες και οδηγίες ἄς δια-
βασθοῦν μὲ κάποια προσοχή, καὶ ἄς τηρηθοῦν γιὰ τὸ
καλὸ τῶν παιδιῶν μας, τῇ φροντίδᾳ αὐτῇ τοῦ παρόν-
τος, χάριν ἑνὸς μέλλοντος καλυτέρου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΩΝ

ΠΥΘΕΑΣ Ο ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΗΣ

НИҚ. Г. ДИМИТРОҚАЛЛИ

‘Ο πόθος για τὰ ταξίδια καὶ ἡ ἐπιθυμία για τὴ γνωριμία καὶ κοινοὺς γιῶν ὅπων καὶ νέων λαῶν φαίνεται πὼς εἶναι ἔμφυτα στὸν ἄνθρωπο. Ἀπὸ τὰ πολὺ ἀρχαῖα χρόνια, σὲ μιὰ ἐποχῇ, ποὺ δὲν ἔξερομε καλὰ - καλὰ τὴν ἱστορίᾳ της, οἱ ἄνθρωποι ρίχθηκαν στὶς περιπέτειες τῶν ταξιδιῶν, γιὰ νὰ γνωρίσουν κοινοὺς γιῶνες χώρες, νὰ ἀνταλλάξουν με ἀλλοὺς τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας τῶν, νὰ ἀποκομίσουν πλοῦτη. Ἔτσι ἀρχισαν οἱ ἐξερευνησεὶς ἀγνώστων τόπων, κι ἔτσι καθορθώσανε σιγὰ - σιγὰ νὰ γνωρίσωμε τὴ γῆ μας, τοὺς

τοφάγων, τὸ νησι τῆς Κίρκης ἢ ἡ
Σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδι, ὅπως του-
λάχιστο μᾶς τὰ παρουσιάζει ἡ μυ-
θολογία, δὲν ὑπῆρξαν ποτέ.

Ὅσο περιπόνησαν ὁμῶς τὰ χρόνια, καὶ ἰδίως ἀπὸ τότε ποὺ σὲ δὴ σχεδὸν τὰ παράλια τῆς Μεσογείου ἰδρῆθησαν ἑλληνικεῖς ἀποικίες, τὰ ταξίδια ἔγιναν πῖδ' εὐκόλα καὶ οἱ πληροφορίες ποὺ ἔφεραν οἱ θαλασσοπόροι γιὰ τὶς διάφορες χώρες καὶ τοὺς λαοὺς, ποὺ ἐπισκέπτονταν, ἦταν ἀκριβεστερες. Τὰ ταξίδια ὁμῶς περιωρίζονταν σχεδὸν μέσα στὴ Μεσόγειο: οἱ ναυτικοὶ δὲν τολμοῦσαν

ἐκτὸς ἀπὸ ναυτικός, ἦταν καὶ σπου-
δαῖος ἀστρονόμος.

Τὸ ταξίδι αὐτὸ ἐγίνε γύρω στὸ 330 π. Χ. Κύριος σκοπὸς τοῦ Πυθέα ἦταν νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ νησιά τοῦ κασιτέρου καὶ νὰ καταργήσῃ τὸ μονοπώλιο τοῦ πολυτίμου μεταλλοῦ ἀπὸ τοὺς Καρχηδονίους. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ κάμῃ καὶ ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις καὶ ἀνακαλύψεις, ποὺ κινοῦν τὸν θαυμασμό καὶ τῶν σημερινῶν ἐπιστημόνων.

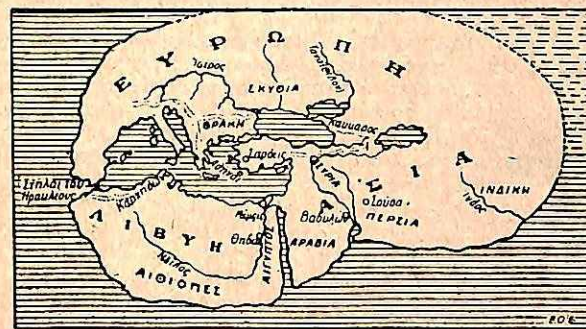
Ἔτσι πρῶτος ὁ Πυθέας ἀνακά-
λυψε πὼς ὁ Πολικὸς Ἀστὴρας δὲ
βρίσκεται ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὸ
βόρειο πόλο τῆς γῆς.

Ὑπελόγισε μὲ μεγάλη ἀκρίβεια
ὁ γεωγραφικὸ πλάτος τῆς Μασσα-
ρίας.

Ἐμελέτησε τὸ φαινόμενο τῆς πα-
λirroιας καὶ πρῶτος αὐτὸς διατύ-
πωσε τὴ γνώστη γνώμη πὼς ἡ πα-
λirroια ὀφείλεται στὴν ἔλξη ποὺ ἐ-
ξασκοῦν στα νερά τῆς θάλασσας ὁ
ἥλιος καὶ ἡ σελήνη.

Οι παρατηρήσεις που έκαμε για τα γεωγραφικά πλάτη των τόπων που πέρασε έδοθήσαν τον Έλληνα αστρονόμο Ίππαρχο να κάμη αργότερα το χάρτη της Κεντρικής και Βορείου Ευρώπης.

Στο ταξίδι του ο Πυθέας ακολού-
θησε τα παράλια της Δυτικής Εύ-
ρώπης και έφθασε στα νησιά του
κασιτέρου, πετυχαίνοντας έτσι τον
εμπορικό σκοπό του ταξιδιού του.
Δεν εγγύρισε όμως άμέσως πίσω. Έ-
ταξίδεψε στο εσωτερικό της Άγ-
γλίας, για να γνωρίσει τη χώρα.
Από τη θάλασσα έπροχώρησε ως
τα βόρεια παράλια της Σκωτίας.

Ὁ χάρτης τῆς γῆς ὅπως τὴν ἐφαντάζονταν οἱ ἀρχαῖοι.

ὠκεανούς καὶ τὶς ἡπείρους τῆς, τοὺς
λαοὺς ποὺ τὴν κατοικοῦν.

Πρωτοπόροι σ' αυτή την κίνηση υπήρξαν φαίνεται, οί λαοί που κατοικούσαν στα παράλια της Μεσογείου: Αιγύπτιοι, Φοίνικες, Έλληνες. Όταν οί λαοί αυτοί άρχισαν να ναυπηγούν πλοία, είδαν πώς η θάλασσα διευκόλυνε τὰ ταξίδια και τὰ έκανε πιο ξεκούραστα μέσα στο ύψρ στοιχείο, ενώ τὰ ταξίδια στήν ξηρά, την έποχή εκείνη τουλάχιστο, που δέν υπήρχαν ούτε δρόμοι, ούτε χάρτες, ούτε άλλα μέσα συγκοινωνίας, εκτός από τὸ ζώα, ήταν και κουραστικά και έπικίνδυνα. Με άλλα λόγια, η θάλασσα, αυτή να χωρίζει χώρες και λαούς, αποτελούσε μέσο έπικοινωνίας και γνωριμίας μεταξύ των.

Πῶς ἄρχισαν τὰ ταξίδια τῶν λαῶν αὐτῶν μέσα στὴ Μεσόγειο καὶ ποίεῖς ἦταν οἱ πρώτεις ἀνακαλύψεις τῶν δὲν ξέρομε ἀκριβῶς. Ἡ ἱστορία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν εἶναι γραμμένη καὶ δὲν μάς εἶναι γνωστή. Μόνο στὶς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους τῶν λαῶν ἐκείνων διατηροῦνται διάφορες διηγήσεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὲς εἶναι συγκεχυμένες καὶ πολλές φορές τελείως φανταστικές. Μιλοῦν γιὰ χώρες καὶ λαοὺς ἀνυπαρκτοὺς, ποὺ μόνο στὴ φαντασία τῶν μυθογράφων ὑπάρχουν, ὅπως βλέπομα καὶ στὴν Ἑλληνικὴ μυθολογία. Ἡ χώρα τῶν Κυκλάπων ἢ τῶν Λα-

νεται πῶς ἦταν οἱ Καρχηδόνιοι. Ὁ Καρχηδόνιος Ἰμῖλκων, ὅπως μᾶς λέει ὁ Ρωμαῖος ἱστορικός Πλίνιος, ἀφοῦ πέρασε στὶς στήλες τοῦ Ἡρακλείους, ταξίδεψε ἐπὶ τέσσερες μῆνες στὸν ὠκεανό. Περισσότερες πληροφορίες ὅμως δὲν μᾶς δίνει γιατί ἐξήση πολλοὺς αἰῶνες ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἰμῖλκωνα καὶ ὅσα μᾶς γράφει γιὰ τὸ ταξίδι του τὰ ἄκουσε κι αὐτός.

Αποτέλεσμα πάντως του ταξιδιού αυτού ήταν πώς οι Καρχηδόνιοι εκράτησαν για πολλούς αιώνες το μονοπώλιο του κασιτίλου (καλάι), που τότε έπλεμνεύονταν από τα νησιά που αποτελούν τη σημερινή Αγγλία.

Εκείνος που πρέπει να θεωρηθεί ως ο πρώτος έπιστήμονας θαλασσοπόρος του Ατλαντικού ωκεανού είναι ο Έλληνας Πυθέας ο Μασσαλιώτης. Γιατί ο Πυθέας δεν έκαμε το ταξίδι του μόνο για έμπορικούς σκοπούς, όπως οι Καρχηδόνιοι. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του έκαμε και σημαντικές έπιστημονικές παρατηρήσεις, άφου,

Ἀρχαῖο ἑλληνικὸ ἐμπορικὸ πλοῖο.
(Ἀπὸ ἀγγειογραφία)

ὥσπου ἔφθάσε σὲ κάποιο νησί, ποὺ
τὸ ὠνόμασε «Θούλη».

Φαίνεται ακόμη πώς εξαγιδεψε
και μέσα στη Βαλτική θάλασσα
Και όταν πια ένόμισε πως ο έμπο-
ρικός και έπιστημονικός σκοπός
του ταξιδιού του πέτυχε, γύρισε πί-
σω στη Μασσαλία.

(Συνέχεια στη σελ. 14)

Ἀγίασμα εἰς τὴν Κόνιτσαν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διανομῆς τῶν ἀλευρῶν δωρεὰς τοῦ Καναδοῦ Ε. Σ. πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἡ ὁποία ἔγινε διὰ τοῦ Ε.Ε.Σ. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: Ἡ Α. Ε. ἐξοχότης, ὁ Πρεσβευτὴς τοῦ Καναδά καὶ ἡ Κα Μαγκάν, ὁ Νομάρχης Ἰωαννίνων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Religious ceremony in Konitsa before the beginning of distribution of flour (donation Canadian Red Cross to the Greek people) effected by the GRC.

In the photo from left to right H. E. the Canadian Ambassador to Greece Mr. G. Magann Mrs. Magann, the Prefect of Janina, the President GRC Mr. C. Georgakopoulos.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. 1950-51

Α'. ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ

Τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 μέχρι 30 Ἰουνίου 1951 ὑπῆρξε διὰ τὸν Ε.Ε.Σ. γόνιμον εἰς γεγονότα καὶ πραγματοποιήσεις. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ κάθε ἄλλο γεγονός, τὴν καρδιά κάθε Ἐρυθροσταυρίτου, ὅπως ἄλλωστε καὶ κάθε Ἕλληνας, συνεκίνησε βοθῦτατα ἡ ὑπὸ τῆς Γιουγκοσλαβίας παράδοσις τῶν πρώτων ἐπαναπατρισθέντων Ἑλληνοπαίδων ἀπὸ τὰς χιλιάδας τῶν ἀπαχθέντων ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν.

Ὁ Ε.Ε.Σ., ὁ ὁποῖος ἐχειρίσθη τὸ ζήτημα τοῦτο, ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Διεθνούς Ε. Σ., νητύχησε νὰ ὑποδεχθῇ καὶ νὰ περιβάλῃ τὰ ἐπαναπατρισθέντα παιδιά μας καὶ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς γονεῖς τῶν τοὺς ὁποῖους συνεκέντρωσε διὰ δαπάνης τοῦ καὶ δι' ἰδίων του μέσων εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Β'. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ ΒΟΥΛΑΣ

Εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας ἡ προσπάθεια, ἡ ὁποία ἤρχισε τὸ 1948 διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ζημιῶν τοῦ Πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ 1950-51 μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα.

Τοιοιτοτρόπως:

1) Ἐτελείωσεν ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Ὀρθοπεδικῆς Κλινικῆς εἰς μνήμην τῶν Χρυσοστόμου καὶ Μαρίας Κονιαλίδου μὲ δωρεὰν τοῦ υἱοῦ τῶν κ. Νικ. Κονιαλίδου, ὁ ὁποῖος διέθεσεν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν 46.000 δολλάρια.

καὶ 2) Ἐτελείωσαν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀνέγερσιν Πλυντηρίου καὶ Σιδηρωτηρίου τοῦ Ἀσκληπιείου καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτὰ σύγχρονα ἠλεκτροκίνητα μηχανήματα ἀγορασθέντα εἰς Ἀγγλίαν χάρις εἰς τὰς ἐπιτυχεῖς προσπάθειάς τῆς εἰς Λονδὶνον Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε.Ε.Σ.

Κατὰ τὸ 1950-51 εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον 472 ἀσθενεῖς, ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν νοσηλευθέντων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξῆλθον 474 ὑγιεῖς, ἐγένοντο ὡσαύτως πάσης ἄλλης φύσεως ἐξετάσεις τόσον ἐπὶ τῶν νοσηλευθέντων εἰς τὸ Ἰδρυμα ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν 1.120 ἀσθενῶν, οἱ ὁποῖοι προσῆλθον εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν Ἱατρεῖον αὐτοῦ.

Παραλλήλως πρὸς τὴν νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἐλειτούργησεν καὶ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεγοάφησαν 176 μαθηταί, 32 δὲ νοσηλευόμενοι μαθηταὶ Γυμνασίου παρηκολούθησαν

μαθήματα φροντιστηρίου, ὥστε νὰ δυνθῶν νὰ προσέλθουν εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν.

Ὅλως ἰδιαίτερὰ σημασία ἀπεδόθη εἰς τὴν πλήρη ὁργάνωσιν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐργασιοθεραπείας ἡ ὁποία εἶχε θαυμασία ἀποτελέσματα.

Γ'. ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

ὑπὸ τοῦ Ἀντιφυματικῆς Κέντρου τοῦ Ε. Ε. Σ. κατὰ τὸ 1950-51 ἐγένοντο 1.788 ἐμβολιασμοὶ καὶ 17.076 ἱατρικαὶ ἐξετάσεις παιδιῶν, ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ αἱ κατ' οἶκον ἐπισκέψεις πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐμβολιασθέντων παιδιῶν καὶ ἐδόθη βοήθεια εἰς ἀπόρους διὰ τῆς χορηγήσεως βιταμινῶν καὶ διαφόρων ἄλλων φαρμάκων.

Δ'. ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

ὑπὸ τοῦ Τμήματος Παροχῆς Βοηθείας ἐξυπηρετήθησαν κατὰ τὸ 1950-51 64.262 ἄτομα, μετεφέρθησαν δὲ διὰ τῶν ἀσθενοφόρων αὐτοκινήτων του 24.003 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίαι.

Εἰς τοὺς παρακτίους Σταθμοὺς τοῦ Τμήματος, οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν κατὰ τὸ θέρος διὰ τοὺς λουόμενους, ἔτυχον περιθάλψεως 777 ἄτομα, ἐσώθησαν δὲ ἐκ βεβαίου πνιγμοῦ 9.

ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Αἰμοδοσίας τοῦ Τμήματος ἐγένοντο 6.096 μεταγγίσεις αἵματος. Παραλλήλως συνεχίσθη μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ὁργάνωσιν δικτύου Κέντρων Αἰμοδοσίας εἰς Ἀθήνας καὶ τὰς Ἐπαρχίας καὶ ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τῆς ἰδίας Ὑπηρεσίας τὸ ἀπαιτούμενον ἐπιστημονικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικόν.

Τὸ Τμήμα ἀπέστειλεν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Στρατεύματος εἰς διάφορα Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα 98.600 γραμμάρια αἵματος.

Εἰς τὴν Σχολὴν Σαμαρειτῶν τοῦ Τμήματος ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ 163 μαθηταί, συμμετέσχον δὲ οἱ Σαμαρεῖται εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Παρακτίων Σταθμῶν, εἰς τὰς Ὑπηρεσίας καὶ Χειρουργεῖα τοῦ Σταθμοῦ Α'. Βοηθειῶν καὶ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ε.Ε.Σ. τῆς Γυάρου, ἰδίως δὲ εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῆς κατασκηνώσεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς Βάρκιζαν.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ε. Ε. Σ. κ. Γ. Μίνδλερ παρακολουθεῖ τὴν φόρτωσιν ἀλευρῶν εἰς τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς Θεσσαλονίκην.

Gen. Secretary GRC Mr. G. Mindler surveys the loading of flour (donation Canadian Red Cross) in Salonica.

ΦΙΛΗΜΩΝ ΚΑΙ ΒΑΥΚΙΣ

Γ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Κάποτε ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς, ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, σκέφτηκε νὰ κατέβῃ κάτω στὴ γῆ γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους του. Πῆρε λοιπὸν μαζί του καὶ τὸν ἀγγελιαφόρο Ἑρμῆ, ντύθηκαν καὶ οἱ δύο ὁδοιποροὶ καὶ κατέβηκαν σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Ἀνατολῆς. Ἦταν σχεδὸν νύχτα ὅταν ἔφτασαν καὶ χτύπησαν τὴν πρώτην πόρτα πού βρῆκαν μπροστά τους: «Εἴμαστε περαστικοί, εἶπαν, μᾶς πρόλαβε ἡ νύχτα καὶ δὲν ἔχομε πού νὰ σταθοῦμε. Βάλτε μας κάπου νὰ περάσουμε τὸ βράδυ». Ἀλλὰ ἐκεῖνοι τοὺς ἐκλείσαν τὴν πόρτα κατὰμουτρα. Τότε πῆγαν πρὸς κάποιο ἄλλο σπῖτι καὶ ξαναχτύπησαν ἄλλη πόρτα: «Καλοὶ μας ἄνθρωποι, εἶπαν, εἴμαστε ξένοι καὶ μᾶς βρῆκε ἡ νύχτα στὸ χωριὸ σας... Βάλτε μας κάπου νὰ περάσουμε τὴ βραδιά». Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐβρίσαν καὶ τοὺς ἐδίωξαν.

Εἴσι γύριζαν ἀπὸ σπῖτι σὲ σπῖτι μὰ τοὺς ἀπαίρναν παντοῦ μ' ἀσχημὸν τρόπο, καὶ ὁ πατέρας τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἔβρισκε πουθεὶν φιλοξενία. «Τέτοια ἀφιλόξενα τέκνα ἔχω φτειάζει λοιπὸν; ἔλεγε μονιασμένος στὸν Ἑρμῆ. Αὐτὰ εἶναι τὰ χαρίσματά τους, καὶ τέτοιοι οἱ τρόποι τους;» Ἐτοὶ φέρνονται στοὺς φτωχοὺς ὁδοιποροὺς τὰ παιδιὰ μου; Ἐννοία σου Ἑρμῆ καὶ θὰ τοὺς ἀφανίσω ὅλους αὐτοὺς». Καὶ δὲν ἔμενε πιά παρὰ νὰ χτυπήσουν καὶ τὴν καλύβα τοῦ Φιλήμωνος καὶ τῆς Βαυκίδος. Οἱ δύο αὐτοὶ γέροι, πού εἶχαν ζήσει μὲ ὁμόνοια καὶ ἀγάπη σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ, ἀνοίξαν ἀμέσως τὴν πόρτα τῆς φτωχικῆς καλύβας τοὺς στοὺς δύο θεοὺς: «Ὅριστε, εἶπαν, περάστε, τὸ φτωχικὸ μας εἶναι δικό σας». Καὶ σὰν μῆλκαν οἱ ξένοι, τοὺς περιποιήθηκαν ὅσο πῶς πολὺ μπορούσαν, καὶ ὅπως ἦταν ἡ συνήθεια, ἡ Βαυκίς ζέστανε νερό καὶ τοὺς ἔπλυνε τὰ πόδια, πού ἦταν σκονισμένα καὶ κουρασμένα ἀπὸ τὸ δρόμο. Ὑστερὰ ἔβρασαν ἕνα καλὸ κομμάτι χοιρινό, πού τὸ φύλαγαν γιὰ κάποια ἐπίσημη μέρα καὶ ἔστρωσαν τὸ τραπέζι στοὺς δύο φιλοξενουμένους τους.

Ἀρχισαν λοιπὸν σιγὰ-σιγὰ νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουν κουβεντιάζοντας. Ὁ Ζεὺς ἦταν τώρα πολὺ εὐχαριστημένος καὶ ἔτρωγε καὶ ἔπινε καὶ ὅλο ἐπαινοῦσε τὴ φιλοξενία τους. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγο ὅμως τέλειωσε τὸ κρασί, καὶ ὁ Φιλήμων εἶπε μὲ τὸ νοῦ του: «Τί θὰ κάνω τώρα; Πῶς θὰ εὐχαριστήσω τοὺς ξένους μας;». Ὡσπου ὅμως νὰ προφτάσῃ νὰ τὸ πῇ, γέμισε καὶ πάλι ἀπὸ κρασί ἡ φτωχικὴ κανάτα. «Δὲν καλοβλέπω τώρα μὲ τὰ γεράματα», συλλογίστηκε ἀμέσως ὁ Φιλήμων πῶς γέμισε τὸ κανάτι ἀπὸ κρασί;.

Δὲν εἶπε ὅμως τίποτα καὶ ἔβαλε στοὺς θεοὺς νὰ πιοῦν. Σὰν τέλειωσε ὅμως τὸ κρασί, πάλι ξαναγέμισε ἡ κανάτα.

Τότε οἱ δύο γέροι κατάλαβαν πῶς οἱ δύο ξένοι τοὺς θὰ ἦταν κάποιοι θεοί, καὶ ἀμέσως ἔπεσαν στὰ γόνατα καὶ τοὺς προσκύνησαν καὶ ζήτησαν συγγνώμην πού τοὺς εἶχαν περιποιηθῇ τόσο φτωχικά. Ὁ Δίας ὅμως τότε τοὺς καθυσχῆσε καὶ τοὺς εἶπε: «Εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ σας, γιατί εἶδα πῶς μόνον ἐσεῖς ξέρετε τί θὰ πῇ φιλοξενία, καὶ γιατί ὅλοι οἱ ἄλλοι συγχωριανοὶ σας, ἐκλείσαν τὴν πόρτα σὲ δύο ξένους, πού ἐγύριζαν νὰ μείνουν κάπου τὴ νύχτα...

Ἐλάτε τώρα μαζί μας καὶ θὰ ἰδῇτε πῶς θὰ τιμωρήσω τὰ κακά μου τέκνα».

Τοὺς πῆρε λοιπὸν μαζί τους, βγῆκαν ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ ἀνέβηκαν σ' ἕνα λόφο. «Κοιτάξτε τώρα τὸ χωριὸ σας!» εἶπε ὁ Δίας.

Γύρισε τὰ μάτια τοῦ Φιλήμων πρὸς τὸ χωριὸ του, γύρισε καὶ ἡ Βαυκίς καὶ τί νὰ ἴδουν; Ὅλο τὸ χωριὸ χανόταν σιγὰ-σιγὰ κάτω ἀπὸ μὴ φοβερὴ πλημμύρα. Ὅταν ὅλα ἐξαφανίστηκαν, στὴ θέσθ τοῦ χωριοῦ φάνηκε ἕνας μεγάλος ναὸς ἀπὸ ἄσπρο μάρμαρο, πού ἀστραφτε στὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Τότε ὁ Δίας τοὺς εἶπε: «Πέστε μου τὴν ἐπιθυμία σας καὶ θὰ τὴν πραγματοποιήσω ἀμέσως. Τί θέλετε νὰ κάνω γιὰ σας;».

— Νὰ μᾶς βάλῃς ὑπηρετὲς στὸ ναό, τοῦ ἀποκρίθηκαν ἀμέσως οἱ δύο γέροι, νὰ σὲ ὑπηρετοῦμε πιστὰ σ' ὅλη μας τὴ ζωή.

— Ἐγὶνε αὐτό!... τοὺς ἀποκρίθηκε ὁ Δίας. Τί ἄλλο θέλετε ἀκόμη;

Ἀφοῦ κοιτάχτηκαν μιά στιγμή στὰ μάτια οἱ δύο γέροι, εἶπε ὁ Φιλήμων:

«Καλέ μας θεέ καὶ πατέρα, ζήσαμε ὅλα μας τὰ χρόνια μαζί, πιασμένοι ἀπὸ τὸ χέρι μ' ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη. Κάνε νὰ πεθάνουμε καὶ μαζί».

— Κι αὐτὸ θὰ γίνῃ, εἶπε τότε ὁ Δίας καὶ χάθηκε ἀπὸ μπροστά τους μαζί μὲ τὸν Ἑρμῆ.

Μῆλκαν λοιπὸν οἱ δύο γέροντες στὴν ὑπηρεσία τοῦ ναοῦ καὶ ἔζησαν μαζί ὡς τὴν τελευταία τους ὥρα. Κι ὅταν ἦλθε ἐκείνη ἡ στιγμή, πάλι φρόντισε γι' αὐτοὺς ὁ θεός. Γιατὶ δὲν τοὺς ἄφησε νὰ πεθάνουν, μὰ τὸν Φιλήμονα τὸν ἔκανε βελανιδιὰ καὶ τὴν Βαυκίδα ἕνα ὠραῖο δέντρο φλαμουριάς. Ἐτοὶ στὴ στερνὴ τους ὥρα σὰν γύρισε ὁ Φιλήμων νὰ ἰδῇ τὴν Βαυκίδα εἶδε νὰ φυτρώνουν ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τὸ κορμὶ τῆς δροσερὰ κλαδιά, καὶ ὥσπου νὰ γυρίσῃ νὰ ἰδῇ τὸν Φιλήμονα ἡ Βαυκίς, ἐκεῖνος εἶχε βγάλει κλαδιά καὶ ρίζες. Μόλις πρόφτασαν νὰ κοιταχτοῦν γλυκὰ στὰ μάτια καὶ ν' ἀποχαιρετήσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο... Ὑστερὰ, δύο ὁμορφα μεγάλα δέντρα, ὕψωσαν πρὸς τὸν θεὸ τὸν κορμὸ τους, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν πού κράτησε τὴν ὑπόσχεσή του.

Ὅριστε! τὸ φτωχικὸ μας εἶναι δικό σας...

Ἐρυθροσταυρίται Νηοῖου Ἰωαννίνων, ἀνοίγουν δρόμον. Juniors in Nissi-Janina, making a road.

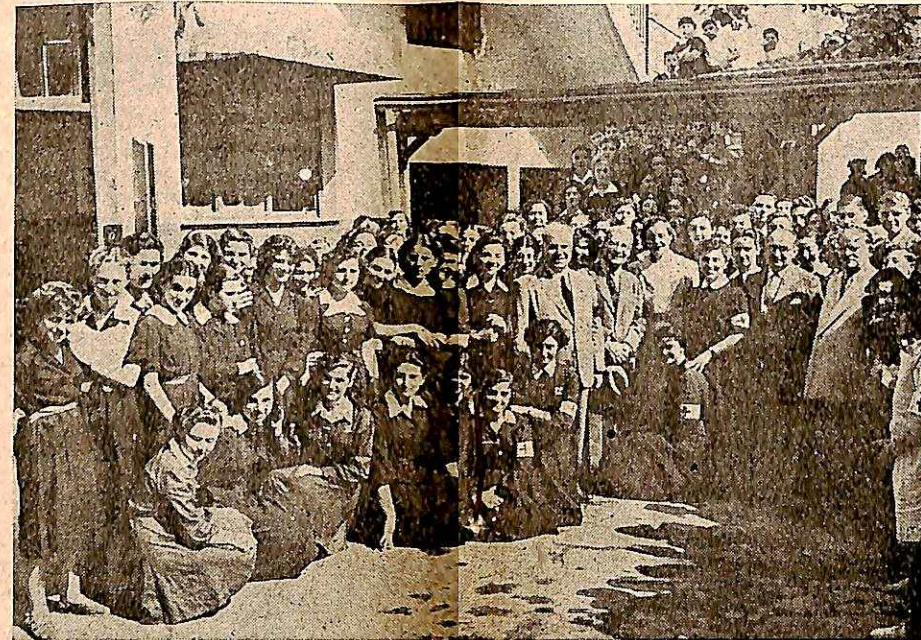

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε. Ε. Σ. Ν.

Ἐρυθροσταυρίται τοῦ Λυκείου Σταυριανοῦ με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κεφαλοβρύσου Πωγωνίου, τὸ ὁποῖον υἱοθέτησαν.

Juniors of the Private School Stavrianou, Piraeus, with parcels for the Elem. School Kefalovrysos, which they have adopted.

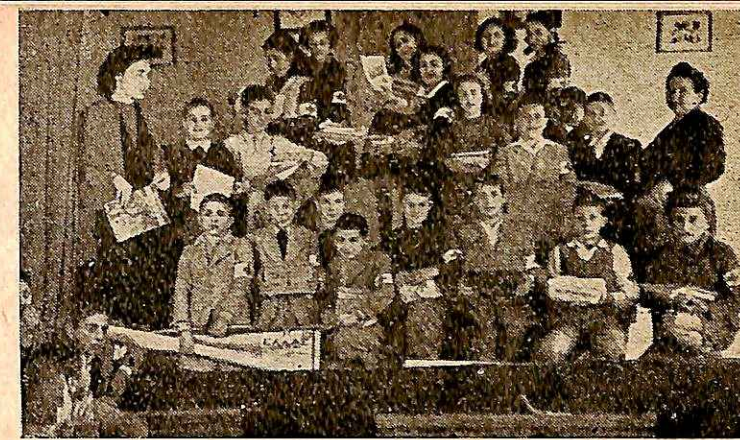

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ε. Ε. Σ. Ν. τὴν 8ην Μαΐου ἐπέτειον τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰδρυτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἑρρίκου Ντυνὰν ἤρχισε τὰς ἐπισκέψεις τῆς εἰς τὰ Σχολεῖα Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ περιχώρων. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ποὺ ἐλήφθη κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Σχολῆς Σαλβάνου Ἀθηνῶν διακρίνονται ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Χρ. Παπαδόπουλος, ὁ Πρόεδρος αὐτῆς κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος, ἡ Σύμβουλος κ. Ἑλ. Ποταμιάνου, ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ζώρας καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Γ. Σαλβάνος.

The J.R.C. Committee on the 8th of May, anniversary Dunant's birthday started visiting schools in the district of Attica. In the photo taken during the visit of the Private School, Salvanos Athens, from left to right are seen: Mr. Chr. Papadopoulos, Secretary General G.J.R.C., Mr. Hamilcar Alivisatos, President G.J.R.C., Mrs E. Potamianou, Member G.J.R.C. Committee, Mr. Zoras. Professor of the University, and the Director of the School Mr. G. Salvanos,

Ἐρυθροσταυρίται 7ου Δημ. Σχ. Γ'. Περιφ. Πειραιῶς συσκευάζουν δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Λειψοῦς, τὸ ὁποῖον υἱοθέτησαν.

Juniors of the 7th Elem. School, Piraeus, packing parcels for the Elem. School Leipsou, which they have adopted.

Ἐρυθροσταυρίται Β' Δημ. Σχ. Λεβαδείας με δέματα γιὰ τὸ Δημ. Σχολ. Παρνασσίδος, τὸ ὁποῖον υἱοθέτησαν.

Juniors of the 2nd Elem. School Levadia, with parcels for the Elem. School Parnasis, which they adopted.

Ἐρυθροσταυρίτισσαι Γυμν. Θηλέων Ἀργοστολίου, ἐβάπτισαν τὸ παιδί πτωχῆς οἰκογενείας.

Juniors of the High School for Girls Argostoli Cephalonia, christened the baby of a poor family.

Ἐρυθροσταυρίτισσαι Γυμνασίου Θηλ. Τριπόλεως, ἐπεσκέψθησαν τὸ Στρ. Νοσοκομ. καὶ διένειμαν γλυκίσματα.

Girl Juniors of the High School Tripolis, visited the Military Hospital and distributed gifts.

Ἐρυθροσταυρίται ΣΤ' Δημ. Σχολ. Καρδίτσας καθαρίζουν τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου.

Juniors of the 6th Elem. School Karditsa cleaning their playground.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολείου Μαιωροτόπου - Δράμας, φτεύουν λεύκες.

Juniors of the Elem. School Mavrotopos - Drama, planting Poplars.

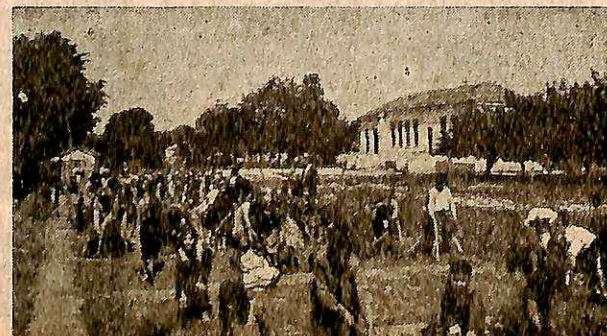
Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Βεύης - Φλωρίνης, ἀσκούμενοι εἰς τὰς πρώτας βοηθείας.

Juniors of the Elem. School Vevi - Florina, practising in first-aid.

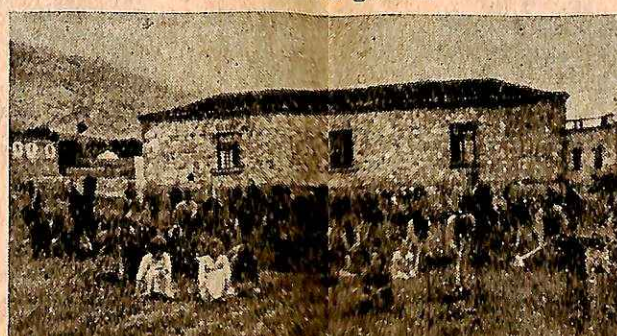
Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Μαιωρολεύκης Δράμας, εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.

Juniors of the Elem. School Mavroleuki - Drama, at their school garden.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολείου Ἀλωνακίων Κοζάνης, εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.

Juniors of the Elem. School Alonakia - Kozani, at their school garden.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Μαιωροτόπου, καθαρίζουν τὴν βρύσην τοῦ χωρίου.

Juniors of the Elem. School Matsoukion, cleaning the fountain of their village.

Αθλητική Ζωή

Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΤΩΝ ΡΕΚΟΡ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Ο έφετεινός Όλυμπιακός χρόνος ήταν επόμενο να προκαλέσει μεγάλο ενδιαφέρον ακόμα και στους μη φιλάθλους. Το ενδιαφέρον όμως αυτό αυξήθηκε περισσότερο με τα καταπληκτικά ρεκόρ που δημιουργήθηκαν στην 15η Ολυμπιάδα του Έλσίνκι. Γι' αυτό και πήρε τον τίτλο «Η Όλυμπιας των ρεκόρ». Όσοι ξέρουν τη λατρεία που έχουν οι Σκανδιναβικοί λαοί στα σπόρ, περίμεναν κάτι τέτοιο. Γιατί και άλλοτε, στους Όλυμπιακούς του 1912 στη Στοκχόλμη, είχε δοθεί ο ίδιος τίτλος. Είναι η τέλεια οργάνωση, οι άνεσεις και τα μέσα που παρέχονται στους αθλητές, οι θαυμάσιοι αγωνιστικοί στίβοι, φτιαγμένοι με έπιστημονική κατάρτιση και με σχολαστική επιμέλεια, που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τα ρεκόρ.

Έτσι, ενώ πολλοί πίστευαν πως η ανθρώπινη μηχανή έφθασε στο μέγιστο της απόδοσής της και ότι θα ήταν δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να καταρριφθούν άλλα ρεκόρ, κατερίφθησαν, ούτε λίγο ούτε πολύ... 127 και 130 φορές!...

Αξίζει να αναλύσουμε τον καταπληκτικό αυτό αριθμό, που φαίνεται απίστευτος, όταν μάλιστα σάς πούμε, ότι αφορά μόνο τα αγωνίσματα του Στίβου ανδρών και γυναικών και κανένα άλλο σπόρ.

Εννέα, λοιπόν, ήταν τα νέα παγκόσμια ρεκόρ που δημιουργήθηκαν στους Όλυμπιακούς τους Έλσίνκι, 25 τα Όλυμπιακά και 93 τα εθνικά ρεκόρ των διαφόρων κρατών. Η στατιστική που θα ακολουθήσει παρακάτω νομίζω πως είναι ο χαρκακτηριστικότερος καθρέπτης της επιτυχίας της «Όλυμπιάδας των ρεκόρ».

1) Άλμα τριπλούν: Α. Φ. Ντά Σύλβα (Βραζιλία) 16 μ. 22 (παλαιόν ιδίου 16 μ. 01).

2) Σφυροβολία: Ζ. Τσέρμακ (Ούγγαρια) 60.34 (παλαιόν Ι. Νέμεθ. (Ούγγαρ.) 59.88).

3) Δέκαθλον: Μ. Ματάις (Η.Π.Α.) 7887 βαθμοί (παλαιόν ιδίου 7825 βαθμ.).

4) 3000 μ. «στήπλ»: Χ. Άνσελφεντερ (Η.Π.Α.) 8'45"4 (παλαιόν Β. Καζάντζεφ (Ρωσ.) 8'48"6).

5) 4 X 400 μ. Όμας 'Ιαμαϊκής 3'03"9 (παλαιόν αμερικανικής ομάδος 3'08"2).

ΓΥΝΑΙΚΩΝ: 6) 200 μ. Μ. Τζάκσον (Αυστραλ.) 23"4 (παλαιόν Βαλασιέβιτς (Πολων.) 23"6).

7) 80 μ. μετ' έμφοδίων: Σ. Στρί-

κλαντ (Αυστραλ.) 10"9 (παλαιόν Φ. Κοέν (Όλλ.) 11").

8) Σφαιροβολία: Ζυμπίνια (Ρωσ.) 15.28 (παλαιόν Άντρέγιεβνα (Ρωσ.) 15.02) και

9) 4 X 100 μ. Αμερικανική ομάδα 45"9 (παλαιόν Γερμανική ομάδα 46"4).

Να τώρα και τα 25 νέα ολυμπιακά ρεκόρ:

1) 400 μ. Ρόντεν και Μάκ - Κίνλεϋ ('Ιαμαϊκή) 45"9 (παλαιόν Κάρρ (Η.Π.Α.) και Γουίντ ('Ιαμαϊκή) 46"2).

2) 1500 μ. Μπαρτέλ (Λουξεμβούργον) 3'45"2 (παλαιόν Λόδελοκ (Ν. Ζηλ.) 3'47"8).

3) 3000 μ. στήπλ: Άνσελφεντερ (Η.Π.Α.) 8'45"4.

4) 5000 μ. Ζάτοπεκ (Τσεχ.) 14'06"6 (παλαιόν Λέιφ (Βέλγιον) 14'17"6).

5) 10.000 μ. Ζάτοπεκ (Τσεχ.) 29'17" (παλαιόν ιδίου 29'59"6).

6) 400 μ. έμφοδια: Μούρ (Η.Π.Α.) 50"8 (παλαιόν Κόχραν (Η.Π.Α.) 51"1).

7) 110 μ. έμφοδια: Ντίλλαντ (Η.Π.Α.) 13"7 (παλαιόν Πόρτερ (Η.Π.Α.) 13"9).

8) Δέκαθλον: Ματάις (Η.Π.Α.) 7.887 βαθμ. (παλαιόν ιδίου με 7.825 βαθμ.).

9) Τριπλούν: Ντά Σίλβα (Βραζιλία) 16 μ. 22 (παλαιόν Ταζίμα ('Ιαπωνία) 16 μ.).

10) Ύψος: Νταϊνβις (Η.Π.Α.) 2 μ. 04 (παλαιόν Τζόνσον (Η.Π.Α.) 2 μ. 03).

11) 'Επι κοντφ: Ρίτσαρντς (Η.Π.Α.) 4 μ. 55 (παλαιόν Μήντοους (Η.Π.Α.) 4 μ. 35).

12) 'Ακοντισμός: Γιούγκ (Η.Π.Α.) 73 μ. 78 (παλαιόν Γιερβίνεν (Φινλανδία) 72 μ. 71).

13) Σφαιροβολία: Ο' Μιτράϊαν (Η.Π.Α.) 17 μ. 41 (παλαιόν Ντελάν (Η.Π.Α.) 17 μ. 12).

14) Δισκοβολία: 'Ινές (Η.Π.Α.) 55 μ. 03 (παλαιόν Κονσολίνι ('Ιταλ.) 52 μ. 78).

15) Σφυροβολία: Τσέρμακ (Ούγγαρία) 60 μ. 34 (παλαιόν Χέιν (Γερμανία) 56 μ. 49).

ΓΥΝΑΙΚΩΝ: 16) 80 μ. έμφοδια: Στρίκλαντ (Αυστραλ.) 10"9 (παλαιόν Κοέν ('Όλλανδία) 11"2).

17) 200 μ. Τζάκσον (Αυστραλ.) 23"4 (παλαιόν Κοέν ('Όλλανδία) 24"4).

18) Μήκος: Ούίλλιαμ (Ν. Ζηλ.) 6 μ. 24 (παλαιόν Γιορμάτ (Ούγγ.) 5 μ. 69).

19) Δισκοβολία: Ρομανόσκοβα

(Ρωσ.) 51 μ. 42 (παλαιόν Μαουερμάγερ (Γερμ.) 47 μ. 63).

20) Σφαιροβολία: Ζυμπίνια (Ρωσ.) 15 μ. 28 (παλαιόν Όστερ-μεγιέρ (Γαλλ.) 13 μ. 75).

21) 'Ακοντισμός: Ζατοπέκοβα (Τσεχ.) 50 μ. 41 (παλαιόν Μπάου-μα (Αυστρία) 45 μ. 57).

22) Σκύταλοδρομία 4 X 400 μ. ανδρών: Όμας 'Ιαμαϊκής 3'03"6 (παλαιόν 'Αμερικ. ομάδα 3'08"2).

23) Σκύταλοδρομία 4 X 100 γυναικών: Η.Π.Α. 45"9 (παλαιόν Γερμανική ομάδα με 46"4).

24) Ρεκόρ βάδην: 10.000 μ. Μικάελσον. (Σουηδία) 45'00"8 (παλαιόν ιδίου με 45'03"0).

25) 50.000 μ. Ντορυτόκι ('Ιταλ.) 4 ώρ. 27'07"8 (παλαιόν Χουίτλοκ (Μ. Βρετ.) με 4 ώρ. 30'41"4/10).

Τα περισσότερα από τα 93 εθνικά ρεκόρ επέτυχαν οι Ρώσοι αθληταί, που δημιούργησαν 10 νέα ρεκόρ της πατρίδας τους.

Ακολουθούν οι Βρετανοί και οι Αυστραλοί αθληταί με άνα 8 νέα ρεκόρ, οι 'Αμερικανοί, οι Ούγγροι, οι Βραζιλιανοί, οι Νοτιοαφρικανοί και οι Φινλανδοί με άνα 5, οι 'Αργεντινιοί και οι Γερμανοί με άνα 4, οι Αυστριακοί και οι Νεοζηλανδοί με άνα 3, οι αθληταί της Χιλής, της Τσεχοσλοβακίας, της Τουρκίας, της Ρουμανίας, της Πολωνίας, του Λοξεμβούργου και της Βενεζουέλας με άνα 2 και οι της Αιγύπτου, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας, 'Ιαμαϊκής, 'Ιαπωνίας, 'Ισλανδίας, Νορβηγίας Καναδά και Σουηδίας με άνα ένα νέο ρεκόρ της πατρίδας τους, που έδημιούργησαν στην «Όλυμπιάδα των ρεκόρ» του Έλσίνκι.

Όπως βλέπετε λοιπόν, πλουσιώτατη συγκομιδή ρεκόρ και δικαιοτάτος ο τίτλος.

ΠΥΘΕΑΣ Ο ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΗΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 9)

Τις παρατηρήσεις και τις ανακαλύψεις του τις έδηροσίευσε σε βιβλίο με τον τίτλο «Γής περίοδος», δηλ. περιήγηση της γής. Δυστυχώς το βιβλίο αυτό έχασθηκε και όσα ξέρομε για τον Πυθέα προέρχονται από πληροφορίες άλλων ιστορικών που έζησαν την ίδια εποχή.

Στο ταξίδι αυτό ο Πυθέας έκαμε περισσότερα από 7.000 μίλια. "Αν λάβωμε υπ' όψη μας πως τα πλοία την εποχή εκείνη ήταν μικρά, πως έκινούντο σχεδόν με τα κουπιά, πως δεν υπήρχαν ούτε χάρτες, ούτε πυξίδες, ούτε τόσα άλλα όργανα που μεταχειρίζονται οι σημερινοί ναυτικοί για τα ταξίδια των, πρέπει να παραδεχτούμε πως το ταξίδι αυτό ήταν, για την εποχή εκείνη, ένα τεράστιο κατορθώμα. Τόσο μεγάλο, που, επί 500 σχεδόν χρόνια, κανένας άλλος δεν έτόλμησε να μιμηθί το παράδειγμα και να συνεχίση την προσπάθεια του πρώτου έπιστήμονα θαλασσοπόρου, του Έλληνα Πυθέα του Μασσαλιώτη.

Η έξοχή έλαμπε κάτω από τον ήλιο! Ήταν καλοκαίρι και τα χωράφια φάνταζαν κατάχρυσα από το στάρι, ενώ τα λειβάδια καταπράσινα χαμογελούσαν ένα γύρο!

Κάπου εκεί, έξω από μια παλιά κατοικία γεωργών, μια πάπια κλωσσούσε τ' αυγά της. Άφου τα κλώσισε μέρες αρκετές, τ' αυγά επιτέλους άρχισαν να σκάζουν το ένα ύστερα από τ' άλλο, και πιτς - πιτς να βγαίνουν κάτι τοσοδούλικα παπάκια.

Τελευταίο έσκασε κι ένα μεγάλο, μεγαλύτερο απ' όλα τ' άλλα αυγό, και βγήκε από μέσα ένα μεγάλο και άσχημο παπί.

— "Ω, τί κακοφτιασμένο που είναι τουτό, έλεε η πάπια. Μήπως δεν είναι παπάκι; Μήπως μού είχαν βάλει να κλωσίσω και κανένα ξένο αυγό; Αυτό θα το δούμε.

Την άλλη μέρα λοιπόν, ώδήγησε τα παπάκια της στην κοντινή λιμνούλα, έπεσε πρώτη στο νερό, άρχισε να φωνάζη κουά - κουά, κι άμέσως βούτηξαν όλα δίπλα της και κολυμπούσαν μια χαρά. Το άσχημόπαπο βούτηξε κι αυτό μαζί με τ' άλλα και κολυμπούσε απ' όλα πιο καλά.

— "Α, δικό μου παιδί είναι, φώναξε ολόχαρη η πάπια. Κουά - κουά, έλα μαζί μου να σου κάνω ένα γύρο και να σε παρουσιάσω στη συντροφιά μου, μαζί με τ' αδελφάνια σου.

Και παίρνοντας όλα τα παπάκια της η κυρά πάπια, τα πήγε να τα καμαρώσουν οι φιλενάδες της. Έκείνες τα υποδέχτηκαν με πολλές χαρές και γέλια, αλλά μόλις είδαν το μεγάλο παπί έφώναξαν:

— "Α, τί άσχημόπαπο είναι τουτό! Πού το πέτυχες, καλέ; Κρίμα που δεν μπορείς να το ξανακάνης...

— Κι όμως είναι καλό το καϊμένο, υπάκουο και κολυμπά καλύτερα από τ' άλλα, αποκρίθηκε η μητέρα. Μα οι πάπιες όλο του έριχναν άγριες ματιές, και μια μάλιστα ώρμησε και το δάγκωσε στο λαιμό. Την ίδια υποδοχή του έκαναν ύστερα κ' οι κότες και οι χήνες.

Αλλά το κακό δεν σταμάτησε ως εδώ, γιατί την άλλη μέρα τράβηξε τα ίδια, την άλλη περισσότερα, και κάθε μέρα πιά όλο και χειρότερα. Εκείνο το καϊμένο τους φερνόταν όσο μπορούσε καλύτερα, τα γλυκοχαιρετούσε, και στα μικρά τους λόγια τους άπαντούσε πάντα με μεγάλη ευγένεια, μα τα πουλιά τίποτα δεν άκουγαν. Το περιφρονούσαν, το περίπαιζαν, το έσπρωχναν, και τα πιο κακά το δάγκωναν κιόλα.

"Αν ήταν παπάκι θα ήταν όμορφο σαν τ' άλλα, έλεγαν. Μα τουτό, για να νάναι έτσι άσχημο, ποιός ξέρει τί άγριο-πούλι είναι...

"Όσπου μια μέρα, που το κυνήγησε ένας φουσκωμένος γάλος έ-ξω από το άγρόκτημα,

το άσχημόπαπο το δυστυχισμένο, φεύγοντας για να σωθή, βρόθηκε μαζουά από το λημέρι του, και πέρασε τη νύχτα εκείνη καταφοβισμένο σ' ένα λειβάδι.

Τό πρωί, όταν ο ήλιος έφεξε, που να γυρίση πίσω πιά. «Τά ίδια θα τραβήξω

πάλι, σκέφτηκε, και μέρα καλή δέ θα δώ εκεί». Πήρε ένα δρόμο στην τύχη και περπατούσε, περπατούσε απελπισμένο, χωρίς να ξέρη που πηγαίνει.

"Αμα νύχτωσε πλησίασε σ' ένα άλλο άγρόκτημα, αλλά κ' εδώ την ίδια υποδοχή βρήκε. Κοιμήθηκε λοιπόν και πάλι κάτω από ένα θάμνο. Κ' έτσι πέρασε πολλόν καιρό ακόμα, κ' ήρθε κι ο χειμώνας, άρχισαν τα χούα και χιόνια, μα φιλία πουθενά δεν εύρισκε, και πάντα όπου τύχαινε κοιμόταν.

Κάποιο βράδυ που χιόνιζε πολύ, αντίκρυσε μέσα σ' ένα σύδενδρο μια παλιά καταχαλασμένη καλυθούλα. Μα τόσο χαλασμένη ήταν απ' όλες τις μεριές, που νόμιζε κανείς πως στέκεται στα πόδια της, γιατί δεν ξέρει από ποιά μεριά να πέση...

Άφου συλλογίστηκε αρκετά, έπηρε τέλος την άποφασί και χώθηκε από μια τρύπα μέσα. Εκεί κατοικούσε μια γριά μονάχα μ' ένα γάτο. Ο γάτος έκανε να χυμήξει άπάνω του, αλλά τον πρόλαβε η γρηά.

— Μή, καλέ. Τό παπάκι θα πνίξης; Τί σου έκανε...

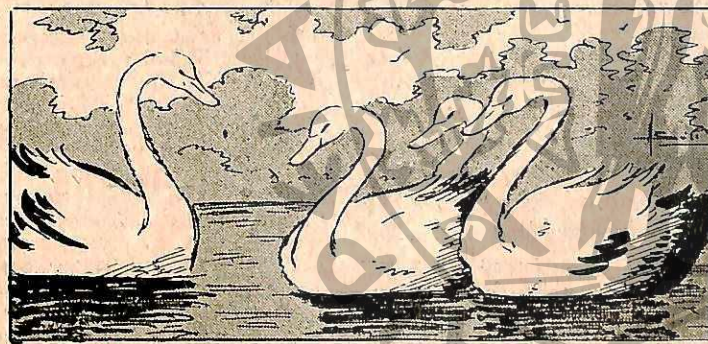
Και πήρε με συμπόνια το παπί στα χέρια της, αλλά κι αυτή, μόλις σε λίγο το είδε στο φώς, «άχου, τί άγριοπούλι είναι τουτό», φώναξε. Και το έριξε από μια σχισμή της καλύβας έξω.

Να μην το πολυλογούμε, έτσι πέρασε το άμοιρο από λιβάδι σε λιβάδι όλο το χειμώνα, ώσπου κάποια μέρα ήρθε και η άνοιξη. Τό παπάκι δεν εκρόωνε πιά και παρηγορήθηκε λιγάκι. Τώρα περπατούσε πιο ελεύθερα τις μέρες και κοιμόταν πιο γλυκά τις νύχτες.

Κ' ένα ήλιόλουστο και καταχαρούμενο άνοιξιότικο πρωί, μόλις το παπάκι άνοιξε τα ματάκια του, αντίκρυσε ανάμεσα απ' τα δένδρα μια λίμνη, που μέσα κολυμπούσαν τρία ωραιότατα κατάσπρα πουλιά, πολύ ωραιότερα και μεγαλύτερα από τις πάπιες και τις χήνες που ήξερε ως τώρα. Χωρίς να καταλάβη το γιατί, τα πουλιά αυτά δεν τα φοβήθηκε. Κάτι του έλεγε να πάη κοντά τους. Και ζύγωσε σιγά - σιγά στη λίμνη.

Τα τρία κατάσπρα πουλιά, μόλις το είδαν, «ά, να κ' ένας άλλος κύκνος» φώναξαν. «Καλώς τον, καλώς τον. Πέσε στο νερό κ' έλα να κολυμπήσωμε μαζί». Τό

καϊμένο το παπί, την πρώτη στιγμή τάχασε. Τέτοια πρόσκλησι ποτέ δεν είχε ξανακούσει. Κ' ύστερα σκύβοντας για να πέση στη λίμνη, είδε μέσα στο νερό τη μορφή του και ξαφνιάστηκε. Δεν ήταν πιά ένα άσχημόπαπο όπας πριν, αλλά ένας πεντάμορφος κύκνος σαν τους άλλους και γεμάτο χαρά έπεσε

«Καλώς τον, καλώς τον»...

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑ

Ξέρετε γιατί η πρωτεύουσα ώνομάστηκε Ἀθῆνα; Θὰ μοῦ πῆτε ὅλοι: Πῶς δὲν ξέρουμε; Ἀπὸ τὴν θεὰ Ἀθηνᾶ.

Σύμφωνοι: Ἀλλὰ δὲν σὰς ρώτησα ἀκριβῶς αὐτό. Ἦθελα νὰ πῶ πῶς ὁ Κέκροπας — ὁ ἱδρυτὴς τῶν Ἀθηνῶν — προτίμησε τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ γιὰ νὰ ὀνομάσῃ τὴ νέα του πόλι;

Δὲν τὸ ξέρετε; Θὰ σὰς τὸ πῶ ἐγώ.

Καθὼς ὁ Κέκροπας ἀνοίγε τὰ θεμέλια τῆς νέας πόλεως βρῆκε μιὰ ὁμορφὴ πηγὴ, ποὺ ἔτρεχε ἀφθονο, δροσερὸ καὶ ὁλοκαθαρὸ νερό. Δίπλα τῆς φύτεψε ξαφνικὰ μιὰ ἐλιά ὁλοπράσινη, γεμάτη ἀπὸ τοὺς μαυριδεροὺς καρπούς της!

Ὁ Κέκροπας στὰ δυὸ αὐτὰ εὐρήματα, εἶδε χερί θεοῦ. Καὶ τράβηξε γιὰ τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν.

— Τὸ νερό, τοῦ εἶπε ἡ Πυθία, εἶναι ἀπὸ τὸν Ποσειδῶνα, ἡ ἐλιά ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ. Ἄν θέλῃς νὰ εὐτυχῇσῃ ἡ πόλις ποὺ φτιάχνεις θὰ πρέπει νὰ τῆς δώσῃς τὸ ὄνομα ἡ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου θεοῦ!

Μὰ τώρα εἶναι ποὺ ὁ Κέκροπας βρέθηκε σὲ πολὺ δύσκολη θέσι. Νὰ βγάλῃ τὴ νέα πόλι Ποσειδωνία, θὰ θυμῶνε ἡ Ἀθηνᾶ. Νὰ τὴν ἐβγάξῃ Ἀθηνᾶ θὰ θυμῶνε ὁ Ποσειδῶνας.

Βρισκόταν ἔτσι ὁ Κέκροπας σὲ τρομερὸ δίλημμα. Τί νὰ κάμῃ; Τὴν ἴδια στιγμή ἄρχισαν νὰ καυγαδίζουν καὶ οἱ δυὸ θεοί. Ὁ Ποσειδῶν μὲ τὴν

Ἀθηνᾶ. Διεδικοῦσαν ὁ καθένας τοὺς τὴν πόλι γιὰ λογαριασμό του.

Κι ἄρχισαν, ἔτσι γιὰ ἐπίδειξι, νὰ κάνουν στὴν Ἀττικὴ τέρατα καὶ σημεία...

Ὁ Ποσειδῶν μὲ τὴν ἀπαραίτητη Τρίαινα στὸ χερί, ἀνέθηκε στὸ Βράχο τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐδῶκε ἐκεῖ μιὰ μὲ τὴν τρίαινά του, καὶ ἀνέβασε θάλασσα, ἀν καὶ τὸ μέρος βρισκόταν τόσο ψηλά...

Σὲ λίγο ἔφθασε καὶ ἡ Ἀθηνᾶ: Φύτεψε κι αὐτὴ στὴν Ἀκρόπολι μιὰ ἐλιά. Τὴν Ἱερὰ Ἐλαία, ποὺ φύτεψε ἀμέσως κι ἔβγαλε καὶ, καρπούς.

Μὰ κι ἔτσι ὁ Κέκροπας δυσκολεῖτο νὰ προτιμήσῃ. Καὶ ἀναγκάστηκε νὰ φέρῃ τὸ ὅλο ζήτημα στὸν Ἄρειο Πάγο τῶν θεῶν.

Κι ὁ Δίας ποὺ ἦταν πρόεδρος, δὲν θέλησε νὰ χαλάσῃ τὸ χατήρι τῆς ἀγαπημένης του κόρης. Καὶ μίλησε στοὺς θεοὺς ὑπὲρ τῆς Ἀθηνᾶς.

Μὰ οἱ θεοὶ εἶχαν ἀντιρρήσεις. Τότε ὁ Δίας εἶπε πῶς ἡ πόλις θὰ δοθῇ σὲ κείνον ποὺ θὰ πρόσφερε στοὺς ἀνθρώπους τὸ πολυτιμότερο δῶρο.

Ὁ Ποσειδῶν ἐκτύπησε πάλι μὲ τὴν τρίαινα τὴ θάλασσα καὶ βγήκε ἀπὸ αὐτὴν ἕνα ὠραιότατο ἄλογο! Καὶ ἡ Ἀθηνᾶ κτύπησε τὴ γῆ καὶ φύτεψε καὶ πάλι μιὰ ἐλιά!

Οἱ θεοὶ θεώρησαν πῶς ἡ ἐλιά εἶναι τὸ πῖθι πολυτίμητο δῶρο γιὰτὶ ἀνάμεσα στὰ ἄλλα τῆς χαρίσματα εἶναι καὶ

σύμβολο τῆς εἰρήνης. Κι ἔδωσαν στὴν πόλι τὸ ὄνομα τῆς Ἀθηνᾶς. Θύμωσε ὁ Ποσειδῶνας καὶ πλημύρισε τὸ Θριάσιον πεδῖον (κοντὰ στὴν Ἐλευσίνα) κι ἔτσι ἡ Ἀττικὴ γίνθηκε μιὰ ἀπέραντη ὑφάλος. Μὰ τί νὰ κάμῃ; Σὲ λίγο τοῦ πέρασε!... Ἀγαποῦσε ἄλλωστε κι αὐτὸς τὴν Ἀθηνᾶ ποὺ ἦταν τὸ καμάρι καὶ τὸ καύχημα τοῦ Ὀλύμπου.

Ἡ Ἀθηνᾶ κτύπησε τὴ γῆ καὶ φύτεψε μιὰ ἐλιά.

Η ΠΡΩΤΗ ΦΑΝΑΡΙΩΤΙΣΣΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 4)

ἀποτυχίαν τῆς πολιορκίας τῆς Βιέννης (1683) ὁ σουλτάνος θανατώνει τὸν μέγαν Βεζύρην καὶ ἄλλους ὑπουργούς καὶ ρίπτει εἰς τὰς φυλακὰς τὸν μέγαν διερχομὴν διότι συνετέλεσε νὰ μὴ γίνονιν δεκταὶ αἱ πρὸ τοῦ πολέμου εἰρηνικαὶ προτάσεις τῆς Αὐστρίας.

Ἡ φυλάκισις ἤμπορούσε νὰ θεωρηθῇ πρόλογος τῆς θανατώσεως. Ἐγνώριζε τοῦτο ἡ γηραιά — ὀγδοηκοντοῦτις πλέον — μητέρα. Δὲν διστάζει. Συνεννοεῖται μὲ τὸν πανίσχυρον Μουσταφὰ Κιουπριλὴ, τὸν κατόπιν μέγαν Βεζύρην, κατορθώνει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν προστασίαν καὶ τὴν μεσολάβησίν του καὶ ἀποφασίζει — ἕως ὅτου ἀποφυλακισθῇ ὁ υἱός της — νὰ συμφυλακισθῇ μαζί του διὰ νὰ τὸν ἐνῇ κοντὰ της. Ἀλλ' ἡ ἀντοχὴ τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν θὰ λυγίσῃ πρὸ τῶν ταλαιπωριῶν. Καὶ ἡ στοργικὴ μητέρα θὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν εἰρκτὴν. Δὲν θὰ ἴδῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ υἱοῦ της. Δὲν θὰ ἴδῃ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἀνέρχεται εἰς ἀξιώματα ἀκόμη μεγαλύτερα καὶ νὰ συνδέῃ τὸ ὄνομά του μὲ διεθνούς σημασίας συνθήκην, τὴν συνθήκην τοῦ Κάρλοβιτς (1699), διὰ τῆς ὁποίας ὁ Μαυροκορδάτος ἐπέτυχε νὰ προστατεύσῃ καὶ τοὺς Ἕλληνας.

Ἴδου εἰς ὀλίγας γραμμάς ἡ πρώτη Φαναριώτισσα, ἡ ἀρχηγέτις τοῦ οἴκου ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐβλάστησαν τρεῖς μεγάλοι διερχομῆναι, τρεῖς ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ πολυμήχανος πολιτικὸς τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς Ὁθωνικῆς περιόδου.

Ἡ πόλις Ναύπακτος καὶ τὸ κάστρο της.

Ἀπὸ τὰς Πάτρας, μέσα σὲ δυὸ τὸ πολὺ ὥρες, φθάνει κανεὶς στὴν ἱστορικὴ πολιτεία τῆς Ναυπάκτου, τῆς ὁποίας τὸ μεσαιωνικὸ κάστρο ὑψώνεται περήφανο, πάνω ἀπὸ τὴ μικρὴ πόλι, βουδὸς μάρτυρας τῆς ἱστορίας καὶ τῶν μεγαλείων της. Ἡ Ναύπακτος βρίσκεται στὴν ἀπέναντι τῶν Πατρῶν ἀκτὴ τῆς Αἰτωλίας καὶ ἔχει παρελθόν, ποὺ χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων, οἱ ὅποιοι, προσερχόμενοι ἀπὸ μέρη βορειότερα, ἔφθασαν ἐκεῖ, καὶ, γιὰ νὰ περάσουν τὴν Πελοπόννησο, ἔπρεπε νὰ ναυπηγήσουν πλοῖα. Τὸ ναυπηγεῖον τοὺς ἦταν ἀκριβῶς ἡ Ναύπακτος, καὶ τὸ ὄνομά της ὀφείλεται σ' αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ γεγονός (1100 π. Χ.), ὅπως ἀναφέρουν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς. Ἡ θέσις τῆς Ναυπάκτου εἶναι σπουδαία, γιὰτὶ εἶναι τὸ πῖθι κατάλληλο πέρασμα ἀπὸ τὴ Στερεὰ Ἑλλάδα πρὸς τὴν Πελοπόννησο καὶ κυριαρχεῖ ἐπίσης ὡς κλεῖδι τῆς διόδου τῶν πλοίων στὸν Κορινθιακὸ κόλπο. Γι' αὐτὸ ἦταν περιζήτητη στρατηγικῶς καὶ εἶχε πολλὰς περιπέτειες ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια μέχρι σήμερα, ἀφοῦ ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν καὶ οἱ Γερμανοὶ (26 Ἀπριλίου 1941) καὶ κατέλαβαν τὴν Πελοπόννησο. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐπίσης ἡ Ναύπακτος ἦταν τὸ μῆλον τῆς ἐριδος μεταξὺ Σπαρτιατῶν καὶ Ἀθηναίων.

Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἡ Ναύπακτος ἦταν πόλις σημαντικὴ, πρωτεύουσα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἔδρα Μητροπολίτου καὶ Ἐξάρχου ὅλης τῆς Αἰτωλίας, ἔπαθε ὅμως πολλὰ κακὰ ἀπὸ σεισμούς καὶ ἀπὸ τρομεροὺς εἰσβολαίς Σλαύων, Βουλγάρων καὶ ἄλλων ἐπιδρομῆς, ποὺ ἦλθαν κατὰ καιροὺς στὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Λατίνους τῆς 4ης Σταυροφορίας ἡ Ναύπακτος ἐδόθη στοὺς Βενετούς, ἀλλὰ κατόπιν τὴν κατέλαβαν οἱ Ἕλληνες τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου, ἀργότερα ὅμως ἔγινε κτῆμα διαφόρων κατακτητῶν μέχρι τὸ 1339, ὅποτε τὴν ξαναπῆραν οἱ Βενετοὶ καὶ τὴν ἐνίσχυσαν μὲ κάστρα δυνατὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ὀχυρώματα, τόσο ποῦ, ἀργότερα, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ Τούρκοι, ἐνῶ εἶχαν καταλάβῃ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἡ Ναύπακτος ἔμεινε στὰ χεῖρα τῶν Βενετῶν καὶ ἔχασαν πολὺ στρατὸν γιὰ νὰ τὴν κυριεύσουν. Ἐπὶ τέλους

Η ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

Π. Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

οἱ Τούρκοι, κατόπιν μακρὰς πολιορκίας, τὴν ὁποῖαν ἔκανε ὁ Σουλτάνος Βαγιαζήτ Β', ὁ ἴδιος μὲ πολυάριθμες δυνάμεις, κατάρθωσαν νὰ τὴν πάρουν μόλις τὸ ἔτος 1499.

Κοντὰ στὴ Ναύπακτο ἔγινε ἀργότερα ἡ μεγάλη Ναυμαχία, ποὺ λέγεται τῆς Ναυπάκτου γιὰτὶ ὁ στόλος τῶν Τούρκων ἀπ' ἐκεῖ ξεκίνησε, γιὰ νὰ καταστραφῇ σχεδὸν ἐντελῶς, ἀπὸ τὸν ἠγωνιστὸν συμμάχικὸ στόλο τῶν Χριστιανῶν τῆς Δύσεως Ἰσπανῶν, Βενετῶν καὶ ἄλλων κοντὰ στὰ νησιά τῶν Ἐχινάδων, ὅπου οἱ Τούρκοι, γιὰ πρώτη φορὰ ἔπαθαν ὀληθρινὴ πανωλεθρία (7 Ὀκτωβρίου 1571).

Ἡ Ναύπακτος κατελήφθη καὶ πάλι

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Σ. Γ. ΚΩΣΤΑΡΙΔΗΣ

Τὸ Κάστρο στὴ βουνοκορφῇ, ἀπὸ τὰ χρόνια ρημαγμένο, ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ξεχασμένο, ἔχει μισοκαταστραφῇ.

Ἦταν τὰ χρόνια τὰ παλιὰ καὶ κάστρο καὶ ναὸς, παλάτι, τόχαν στὸν πόλεμον προστάτη, κι ἐστέγαζε τὸ βασιλιά.

Στέκουν σοφοὶ μὲ προσοχὴ κάποτε, καὶ τὸ μελετοῦνε καὶ μὲ τὸ νοῦ ξαναγυρνοῦνε στὴ δοξαμένη του ἐποχῇ.

Λι γιὰ κάμποσα χρόνια ἀπὸ τοὺς Βενετούς τῷ 1687, μαζί μὲ ὅλην τὴν Πελοπόννησο, ἀλλὰ παρεδόθη καὶ πάλι στοὺς Τούρκους τῷ 1700 καὶ ἀπὸ τότε ἔμεινε στὰ χεῖρα τοὺς συνεχῶς μέχρι τὸ 1829 (11 Ἀπριλίου) ὅποτε, κατόπιν πολιορκίας ἀπὸ τὸν Μιαούλη καὶ τοὺς Ρουμελιώτες ὁπλαρχηγούς, παρεδόθη στοὺς Ἕλληνας. Ὑστερὰ ἐγκατεστάθηκαν ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους οἱ ἠρωικοὶ Σουλιῶτες, Τζαβελλαῖοι, Δράκοι Βέικοι, Πανωμαραῖοι, Μπότησαραῖοι, γιὰτὶ τὸ ἠρωικὸ Σοῦλι ἦταν τούρκικο καὶ ἔμειναν χωρὶς πατρίδα. Στὴ Ναύπακτο πέθανε ὁ ἥρωας Νότης Μπότσαρης (18 Ὀκτωβρίου 1841) καὶ ἐκεῖ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν καὶ σήμερα ἀκόμη πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν παλαιῶν ἐκείνων Σουλιωτῶν.

Πολὺ χαριτωμένο εἶναι τὸ λιμάνι τῆς Ναυπάκτου μὲ τὰ παλαιὰ του ὀχυρώματα καὶ τὶς λίθινες σκοπιές του, ποὺ νομίζεις ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ θὰ προβάλλουν παλαιοὶ πολεμιστὰι

τοῦ Μεσαίωνος μὲ τὶς παράξενες τῶν πανοπλίες. Τὸ λιμάνι αὐτὸ εἶναι κυκλικὸ καὶ ἄλλοτε ἦταν γεμάτο πολεμικὰ πλοῖα, μὰ σήμερα ἔχει μωλώσει καὶ ἡσυχάζουν ἐκεῖ ψαρόβαρκες καὶ μικρὰ καΐκια. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι καὶ ἡ πλατεία τῆς πόλεως, ὅπου τὰ κέντρα καὶ ὅπου κάθε Κυριακὴ γίνεται τὸ παζάρι. Πάνω ἀπὸ τὴν πλατεία προβάλλει τὸ τεράστιο κάστρο τῆς Ναυπάκτου, ποὺ ἔχει κτισθῇ σ' ἕνα λόφο, ἀρκετὰ ὕψηλῳ, καὶ ἔχει σχῆμα μεγάλης πυραμίδος. Τὸ κάστρο αὐτὸ ἔχει ὀχυρώματα, ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, μὲ διάφορες μετατροπὲς τῶν Ρωμαίων, Βυζαντινῶν, Βενετσιάνων, Τούρκων καὶ νεωτέρων Ἑλλήνων. Τὸ σύνολον εἶναι γραφικώτατο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε περιβόλους μὲ τείχη καὶ ἐπάλξεις. Καὶ ἀπάνω - ἀπάνω ὁ λόφος στέφεται ἀπὸ τὸ μεγάλο καὶ κυριὸς κάστρο, ποὺ εἶναι γεμάτο λαγούμια, γαλαρίες σκοτεινῆς καὶ ἀρχαῖα ἄλλα κτίρια, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν τὸ φόβο στὸν ἄμαθο ἐπισκέπτη.

Ἀληθινὸ πανόραμα ἀπὸ ἐκεῖ ψηλὰ εἶναι ἡ θάλασσα καὶ ὁ κόλπος τῶν Πατρῶν μὲ τὴν Πάτρα καὶ τὴν Πελοπόννησο, τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους, ποὺ φαίνονται καθαρὰ πέρα ὡς πέρα. Νὰ καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ κλέφτικα τραγούδια ποὺ τραγουδιέται καὶ σήμερα στὴ Ναύπακτο, ποὺ οἱ ντόπιοι ὀνομάζουν Ἐπαχτο, καὶ θυμίζει παλῆς δόξης.

Διαβάτε ἀπὸ τὸν Ἐπαχτο κι ἀπὸ τὸν Πέρα Λόγγο

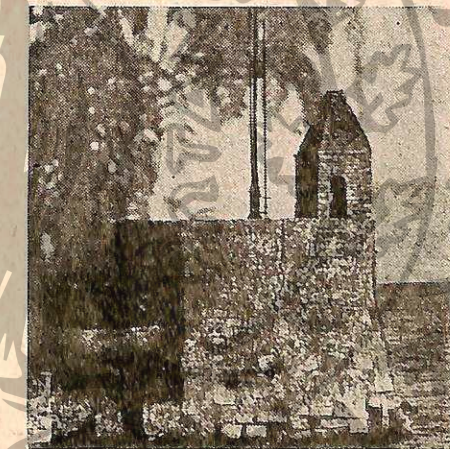
Ν' ἀκούσετε τὸν πόλεμον, ποὺ πολε- (μαίει Ἀντροῦτσος,

Ἀντροῦτσος καὶ Μουχτὰρ πασσὰς κι (ὅλα τὰ βιλαέτια.

Οἱ κλέφτες ὅλοι πολεμοῦν κι ὅλοι ρί- (χνουν τουφέκια,

Πέφτουν τὰ βόλια σὰν βροχὴ κι οἱ (μπόμπες σὰν χαλὰζι

Κι αὐτὰ τὰ λιανότουφεκα σὰν ἄμ- (μος τῆς θαλάσσης...

Μεσαιωνικὴ σκοπιά εἰς τὸν λιμένα τῆς Ναυπάκτου.

στὴ λίμνη. Οἱ ἄλλοι κύκνοι τὸ γλυκοφίλησαν, κι ἄρχισαν νὰ κολυμπᾷ μαζί τοὺς τρισευτυχισμένο!

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ἔμεινε γιὰ πάντα πιά ἐκεῖ, γιὰτὶ κι ὁ ἀγρότης ποὺ εἶχε τοὺς ἄλλους κύκνους, ἀμέσως τὸν ἀγάπησε κι αὐτὸν κοί τὸν κράτησε κοντὰ του. Καὶ μιὰ μέρα, ποὺ ὁ καλὸς αὐτὸς νοικοκύρης ἦταν μαζί μὲ τὸ παιδάκι του, ρώτησε τὸν κύκνον μὰς ποῦ ζοῦσε ὡς τώρα καὶ πῶς βρέθηκε στὸ κτῆμα του. Ὁ κύκνος μὰς τοῦ διηγήθηκε τότε τὴν ἱστορία του κι ὅλα τὰ βιάσανά του. Ὁ ἀγρότης μὲ μεγάλη συγκίνησι ἄκουσε τὴ θλιθερὴ διήγησιν τοῦ ἀτυχον πουλιῶ. Καὶ στὸ τέλος, γυρίζοντας στὸ παιδί του, τοῦ εἶπε:

— Ἄκουσες τί τραβῆξε τὸ ἀγαπημένο μὰς κυνάκι. Γιὰ νὰ γεννηθῇ ἄσχημο, ὅλοι τὸ ἐδιώχναν, λέγοντας «τί ἀγριοπούλι εἶναι τοῦτο». Κι ἂς ἦταν τὸ καὶ μὲν εὐγενικὸ κι ἂς μιλοῦσε σ' ὅλους μὲ καλωσύνη. Μὰ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ κρίνωμε τὸν ἄλλον ἀπὸ τὴ μορφὴ, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ψυχὴ του. Καὶ νὰ ξέρῃς, παιδί μου, πῶς πολλὲς φορὲς ἐκείνος, ποὺ οἱ περήφανοι κ' οἱ ἄμυαλοι τὸν περιφρονοῦν γιὰτὶ δὲν τοὺς γεμίζει τὸ μάτι, μπορεῖ ἅμα μεγαλῶσῃ νὰ γίνῃ πολὺ ἀνώτερος ἀπ' αὐτούς, κι ἴσως ἀκόμα καὶ νὰ δοξαστῇ μιὰ μέρα.

(Ἀπὸ τὰ παραμῦθια τοῦ Ἀντερσεν)

Διασκευὴ Α. Β.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

(Πρακτικές οδηγίες από το βιβλίο του καθηγ. κ. Α. Πράτσικα)

Α'. Ποίες είναι οι πρώτες βοήθειες που δα παράσχουμε σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας, έως ότου να έλθω ο ιατρός.

—“Όταν σπεύδουμε να σώσουμε έναν άνθρωπο που έπαθε ηλεκτροπληξία:

1) Διακόπτομε το ρεύμα από τον κεντρικόν ή τον πλησιέστερο διακόπτη. “Αν τούτο δεν είναι εύκολο θα σπάσωμε τον άγωγό όχι όμως με μετάλλιο αντικείμενο, αλλά με ξύλο, ξέρο ή όχι βρεγμένο ή μ' ένα μαχαίρι που να έχει ξύλινη λαβή, διότι μη ξεχνάμε ότι το μέταλλο, το χρώμα, το νερό, τα πλακάκια, ιδίως τα βρεγμένα, το σώμα του ανθρώπου είναι καλοί άγωγοί του ηλεκτρισμού. Κακοί άγωγοί είναι το ξύλο, τα ρούχα, το λάστιχο.

2) “Αν το θύμα είναι επάνω στο χώμα και μάλιστα υγρό ή σε πλακάκια το μεταφέρουμε επάνω σε ξερή σανίδα ή κουβέρτα και αρχίζομε τεχνική ανάνηψη. “Η τεχνητή ανάνηψη πολλές φορές μπορεί να διαρκέσει και 2 και 3 ώρες. Μπορεί το θύμα να συνέλθω για λίγο και να χάσει και πάλι τις αισθήσεις του, γι' αυτό πρέπει να παρακολουθούμε, ώστε να ξαναρχίσωμε και πάλι την τεχνητή ανάνηψη έως ότου έλθω ο ιατρός.

Β'. Ποιές προφυλάξεις πρέπει να πάρουμε ήμεεις οι ίδιοι για την ασφάλειά μας την ώρα που σπεύδωμε να παράσχωμε πρώτες βοήθειες σε ηλεκτροπληκτο.

1) Πλησιάζωμε τον πάσχοντα πατώντας επάνω σε ξέρο ή σανίδα ή ύφασμα.

2) Τον πιάνωμε από τα ρούχα και όχι από τα γυμνά μέρη του σώματός του, εκτός αν φοράμε γάντια ή παρεμβάλλωμε μια κουβέρτα ώστε τα γυμνά μέρη του σώματός μας να μην έρχωνται σε επαφή με τα γυμνά μέρη του ηλεκτροπληκτού, διότι, έπειδή το σώμα του ανθρώπου είναι καλός άγωγός, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος, την ώρα που σπεύδωμε να βοηθήσωμε να πάθωμε ηλεκτροπληξία ήμεεις οι ίδιοι.

Ξένες Μεγάλες Φυσιογνωμίες

X. Ρέμπραντ
1606 — 1669

λείται από 350 μεγάλους ζωγραφικούς πίνακες και σχεδόν διπλάσιες χαλκογραφίες. Αυτός καθιέρωσε τις αντιθέσεις του φωτός με το μαύρο - άσπρο και με τον πλούτο και την αρμονία των χρωματισμών σύμφωνα προς το περίβάλλον της Χώρας του.

“Ο Καλός Σαμαρείτης, η Νυκτερινή περιπολία, Μάθημα Ανατομίας. “Ο Ιακώβ εύλογών τον Ιωσήφ, η Επιστροφή του Αδάμ είναι από τα καλύτερα έργα του Ρέμπραντ.

ΤΟΡΡΙΚΕΛΙ: “Ο Εύαγγελιστής Τορρικέλι, περίφημος φυσικομαθητικός γεννήθηκε στη Φαέντζα της Ιταλίας 15 Οκτωβρίου 1608 και απέθανε στη Φλωρεντία 25 Οκτωβρίου 1647. “Υπήρξε μαθητής του διασημού Γαλιλαίου, και εις αυτόν οφείλεται το γνωστό πείραμα του Τορρικέλι, που διαβάσαμε στη Φυσική, και από το οποίο διαπιστώθηκε η ατμοσφαιρική πίεσις και ανακαλύφθηκε το Βαρόμετρο. “Ο Τορρικέλι έκαμε και άλλες ανακαλύψεις σχετικές με την υδροστατική, έτελειοποίησε το μικροσκόπιο, το τηλεσκόπιο και έγραψε σπουδαία βιβλία, που διακρίνονται για τη μεγάλη τους απλότητα και το σοφό περιεχόμενό τους.

Ερρίκος Ντυνάν
1828—1910

δρυσι του Έρυθρου Σταυρού. Εξώδεψε γιαυτό όλη του την περιουσία και πέθανε άμπωτος τον Οκτώβριο του 1910. Το 1901 έτιμήθη με το βραβείο Νόμπελ για την ειρήνη.

ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ ΓΟΛΙΑΘ

(Συνέχεια από τη σελ. 7)

αυτή την αδάμαστην αποφασιστικότητα υπεχώρησε τον έφιλησε, τον εύλόγησεν και του έδωκε την άδεια. “Ο Γολιάθ έμούγκριζε προκαλώντας πορπάτα στο στρατόπεδο των Έβραίων. Οι Φιλισταίοι περιγελοῦσαν οι Έβραίοι έτρεμαν. Τότε ο Δαβίδ προχώρησε μερικά βήματα και στάθηκεν αντιμέτωπος στον αλλόφυλον εκείνο Γορίλλα. Κανένα όπλο δεν είχε μόνον μια σφενδόνα με πέτρες. “Όταν τον είδεν ο Γολιάθ, έσκασε στα γέλια.

—Πιτσιρίκο, του φώναξε, για που με το καλό; Είσαι στα σύγκαλά σου; Για σκύλο με πέρασες και έρχεσαι να με χτυπήσης με πέτρες; “Ελα πιο κοντά, φιλαράκο μου, για να δώσω το τρυφερό κρέας σου να το φάν τα όρνια.

“Ο Δαβίδ όμως ίσιος και καμαρωτός του είπε:

—Εγώ δεν σε φοβάμαι. Μέσα στην καρδιά μου κατοικεί ο Θεός με τη δύναμή του θα σε πολεμήσω.

Και λέγοντας τα λόγια αυτά έπροχώρησε ακόμη περισσότερο. Και από τα δυό στρατόπεδα σταμάτησαν τα περιγελάσματα και οι φωνές. Νεκρική σιγή άπλώθηκε. Κανείς δεν άνέπνεε. “Ο Δαβίδ είπεν από μέσα του την προσευχή του και αφού έζήτησεν από τον Ιεχωβά να τον βοηθήσει έβαλε μια πέτρα στη σφενδόνα του και την έριξε με όλη τη δύναμή του στο κούτελο του Γολιάθ. “Εσφύριζεν η πέτρα σαν βόλι και σφηνώθηκε στο μέτωπο του φεβρου Γίγαντα. Τον ζάλισε και τον έριξε κάτω τότε ο Δαβίδ πήδησε σβέλα επάνω του και με το μαχαίρι του του έκοψε το τεράστιο κεφάλι. “Ετσι πιτσιλισμένος από αίμα έφώναξε στους Έβραίους.

—Επάνω τους αδέλφια.

“Ο Έβραϊκός στρατός πήρε θάρρος, έβγαλεν ούρανόφταστες ίαχες και έπετέθη με όρμη.

“Εντρομοι οι Φιλισταίοι τόβαλαν στα πόδια. Στον πανικό τους σκοτώθηκαν χιλιάδες. Λίγοι κατάφεραν να περάσουν τα σύνορα. Τότε ο Δαβίδ με τον Έβραϊκό στρατό γύρισαν θριαμβευτές και τροπαιοῦχοι. Οι Έβραίοι βγήκαν να τον προῦπαντήσουν. Οι γυναίκες με τα παιδιά με βάνια, δάφνες και μυρτιές έχορευαν. Κι όλοι μαζί με τύμπανα και κύμβαλα έψελναν: “Ο Σαούλ ένίκησε χιλιάδες και ο Δαβίδ ένίκησε μυριάδες. Ζήτω ο Δαβίδ.

“Ο Σαούλ ο Βασιλιάς έδωκε τότε στον Δαβίδ γυναίκα την κόρη του σαν έπαθλο της άνδρειας του και ο Ιωνάθ, ο γιός του Σαούλ, του χάρισε τη στολή του, το ξίφος του και το τόξο του μαζί με την πολύτιμη φιλία του.

Α. Κ. ΝΤΟΎΛ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΩΝ 3 Κ

(“Ο Άγγλος Άρθουρ Κόναν Ντόυλ που έζησε στην Άγγλία από το 1859 ως το 1930, είναι ο διασημότερος αστυνομικός συγγραφέας του κόσμου και ο ήρωας που δημιούργησε — ο Σέρλοκ Χόλμς — είναι πασίγνωστος. Τα μυθιστορήματά του, εκτός από την λογοτεχνική τους αξία και το ενδιαφέρον τους, δέχονταν την παρατηρητικότητα και την αντίληψη του αναγνώστη χωρίς, όπως τα άλλα αστυνομικά μυθιστορήματα να παρουσιάζουν απίθανες και χοντροκομμένες περιπτώσεις. “Η περιπέτεια αυτή του Σέρλοκ Χόλμς, που τη διηγείται ο φίλος του, γίαιρός Ουάτσον, θεωρείται το άριστο έργο του συγγραφέως).

“Όταν κοιτάζω μέσα στις σημειώσεις μου και τις διηγήσεις των περιπετειών του Σέρλοκ Χόλμς, που έχω καταγράψει γύρω από τα χρόνια 1882-1890, βλέπω πολλές ενδιαφέρουσες και συνταρακτικές περιπέτειες τόσο που δεν είναι διόλου εύκολο να διαλέξη κανείς. Μερικές από αυτές δημοσιεύτηκαν σε περιοδικά, ή έφημερίδες, άλλες έχουν μείνει ακόμα ατέλειωτες, άλλες πάλι δεν έχουν τελειώσει ξεκαθαριστή. Μια από τις τελευταίες ήταν τόσο συνταρακτική ο' όλες τις λεπτομέρειες ώστε παρ' όλο που υπάχουν δυό ή τρία σκοτεινά σημεία, θα σας τη διηγηθώ.

“Ήταν το 1887, ένας χρόνος που μάς είχε φέρει πάρα πολλές περιπέτειες, πολλές από τις οποίες έχω διηγηθώ ή σκοπεύω να διηγηθώ στο μέλλον. Σ' όλες ο Σέρλοκ Χόλμς είχε δείξει την απaráμιλλη αναλυτική του ικανότητα, και την δυνατή του παρατηρητικότητα. Καμιά δύναμη δεν ήταν τόσο δύσκολη όσο αυτή που πρόκειται να σας περιγράψω.

Βρισκόμαστε στις τελευταίες ήμερες του Σεπτεμβρίου και είχαν αρχίσει να φυσούν με τρομερή δύναμη οι άνεμοι της Ισημερίας. “Ολη την ήμερα ο αέρας φυσούσε με καταπληκτική σφοδρότητα και ή βροχή λυσομανούσε πάνω στα τζάμια τόσο πολύ, που έστω και μέσα από την καρδιά του Λονδίνου είμαστε υποχρεωμένοι να ύψω-

“Αν δεν κάνω λάθος χτυπάει το κουδούνι.

λα, που κρατούσε στο χέρι και το γυαλιστερό του αδιάβροχο έδειχναν πως είχε υποσθή για πολλήν ώρα τον άγριο καιρό. Κοίταξε γύρω του ανήσυχα και στο φως της λάμπας μπόρεσα να ιδω πως το πρόσωπό του ήταν χλωμό και τα ματόκλαδά του βαριά σαν κάποιον που έχει μεγάλη έννοια.

—Πρέπει να με συγχωρήσετε, είπε καθαρίζοντας τα ματογυάλια του. “Ελπίζω να μη σας άνησυχώ. Φοβάμαι πως σας έφερα πολλά δείγματα από την καταιγίδα μέσα στο δωμάτιο.

Δώστε μου το αδιάβροχο και την όμπρέλλα σας, είπε ο Χόλμς. Θα τα βάλω να στεγνώσουν. “Ερχεστε από τα νοτιοδυτικά, αν δεν κάνω λάθος;

—Ναί, από το Χόρσαμ. “Αλλά που το ξέρετε;

—Είδα τη λάσπη στις γαλότες σας. Περιέχει μια μεγάλη ποσότητα κιμωλίας, που μόνο εκεί βρίσκεται.

—“Ήρθα να σας συμβουλευθώ, κύριε Χόλμς.

—Αυτό είναι εύκολο.

—Και για να με βοηθήσετε.

—Αυτό δεν είναι πάντοτε εύκολο.

—“Εχω άκούσει πολλά για σας, κύριε Χόλμς. “Ο Λοχαγός Πέντεργκαστ, μου διηγήθηκε πως τον σώσατε.

—Φυσικά, θυμάμαι, έδω και δυό χρόνια.

—Είπε πως μπορείτε να λύσετε τα πάντα.

—Είναι υπερβολικός.

—“Οτι δεν σας γέλασαν ποτέ.

—Φοβάμαι πως κάποτε έγινε κι αυτό.

—Πάντως γενικά επιτυγχάνετε.

—Ναί, συνήθως.

—Τότε έλπίζω να γίνη το ίδιο και μ' έμένα — αν και ή υπόθεσις μου είναι πολύ άσυνήθιστη.

—Θα σας άκούσω με πολύ ενδιαφέρον κύριε. Καθήστε κοντά στο τζάκι και προσπαθήστε να μην παραλείψετε καμιά λεπτομέρεια.

“Ο νέος τράβηξε την καρέκλα του κοντά στη φωτιά, άπλωσε τα πόδια του να ζεσταίνονται και άρχισε να διηγείται.

—Τ' όνομά μου, άρχισε, είναι Τζών Όπενσόου, αλλά ή υπόθεσις μου είναι παλιά και δεν έχει άμεση σχέση με μένα. Πρέπει να σας άφηγηθώ και τα οικογενειακά μου για να καταλάβετε.

“Ο παππούς μου είχε δυό γιους τον θείο μου τον “Ηλία και τον “Ιωσήφ τον πατέρα μου. “Ο πατέρας μου είχε ένα μικρό έργοστάσιο κατασκευής ελαστικών στο Κόβεντρο και ή δουλειά του πήγαινε πο-

λύ καλά τόσο πού μπόρεσε στά τελευταία χρόνια νά αποσυρθῇ καί νά ζήσῃ ἡσυχος στό Λονδίνο.

Ὁ θεῖος μου ὁ Ἡλίας μετανάστευσε στήν Ἀμερική, ὅταν ἦταν νέος καί ἔγινε καλλιεργητής στή Φλωρίδα ὅπου κέρδισε πολλά χρήματα. Στόν ἐμφύλιο πόλεμο, ἔλαβε μέρος καί ἔφτασε στό βαθμό τοῦ λοχαγού. Ὅταν ἔγινε εἰρήνη ἔμεινε λίγα χρόνια ἀκόμη στό κτήμα του, καί μετά, κατά τό 1870 γύρισε στήν Εὐρώπη καί ἀγόρασε τό κτήμα τοῦ Χόρσαμ, στό Σάσσεξ. Εἶχε μιά πολύ μεγάλη περιουσία καί ἡ αἰτία, πού ἄφησε τήν Ἀμερική, ἦταν τό μῖσος του γιά τοὺς νέγρους καί γιά τήν κίνησι πού γινόταν γύρω στήν ἀπελευθέρωσί τους. Ἦταν ἕνας περίεργος ἄνθρωπος ἀπότομος καί εὐέξαπτος, πολύ κλεισμένος στόν ἑαυτό του. Ἔπινε πολύ, κάπνιζε ποῦρα — ἀλλά δέν ἤθελε νά βλέπῃ κανένα στόν κόσμο ἐκτός ἀπό μένα, πού μ' ἀγαποῦσε πολύ, τόσο ὥστε εἶχε ζητήσει τήν ἄδεια ἀπό τόν πατέρα μου νά μένω κοντά

Τό ὄνομά μου εἶναι Τζῶν Ὁπενσού.

του. Ὅταν ἦταν ξεμέθυστος ἦταν πολύ καλός μαζί μου — παίζαμε σκάκι καί ντάμα. Μοῦ εἶχε δώσει ὅλη τή διαχείρισι τοῦ σπιτιοῦ, γιατί αὐτός δέν ἤθελε ν' ἀνακατεύεται μέ τίποτε, κι ἔτσι ἔκαμα, ὅ,τι ἤθελα μέσα στό σπίτι. Μόνο σ' ἕνα δωμάτιο δέν μποροῦσα νά μπῶ, μιά σοφίτα πού τό κλειδί της τό εἶχε μόνον ἐκεῖνος, καί πού ἦταν γεμάτη ἀπό περίεργα κιβώτια.

Μιά μέρα—ἦταν τέλη Μαρτίου 1883—ἔνα γράμμα μέ ξένο γραμματόσημο ἔφθασε στό σπίτι. Ἦταν κάτι περίεργο γιά τό θεῖο μου ἕνα γράμμα, ποτέ του δέν ἔπαιρνε γράμματα. «Ἀπό τίς Ἰνδίες!» ἔκανε «ἡ σφραγίδα γράφει Ποντισσερῦ! Τί νά εἶναι ἀραγε». Ὅπως τό ἀνοιξε βιαστικά ἔπесαν ἔξω πέντε ξερά κουκούτσια πορτοκαλλιῶ. Πῆγα νά γελᾶσα ἀλλά τό γέλιο πάγωσε στό πρόσωπό του, ὅταν εἶδα τό

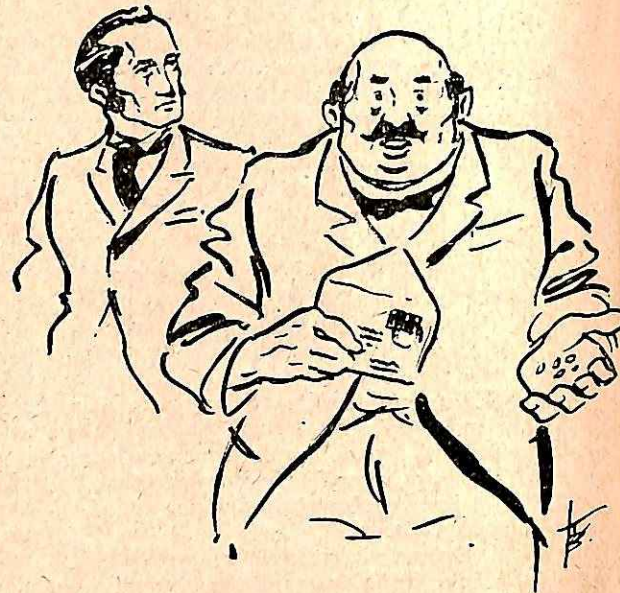
θεῖο μου. Εἶχε χλωμίσει, τὰ μάτια του εἶχαν πεταχτῇ ἔξω. «Κ. Κ. Κ!» φώναξε, καί συνέχισε «Θεέ μου! εἶμαι χαμένος!»

—«Μά τί θά πῇ αὐτό θεῖε;» ρώτησα.

—«Θάνατος» ἀπάντησε.

(Ἡ συνέχεια στό ἐπόμενο)

Διασκευῇ Ν. Γ. ΔΗΜΟΥ

Εἶμαι χαμένος...

ΤΟ ΤΥΡΙ

ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

Τό τυρί, ὅπως ὅλοι ξέρετε, γίνεται ἀπό γάλα. Γιά νά πῆξῃ τό γάλα καί στερεοποιηθῇ μεταχειρίζομασται τήν πητιά. Πητιά εἶναι τό στομάχι ἀρνιῶν ἡ μοσχαριῶν, πού τρέφονται μόνο μέ γάλα καί δέν ἔχουν ἀκόμη φάει χορτάρι. Ὁ ἄνθρωπος παρετήρησε ὅτι τό γάλα μέσα στό στομάχι τῶν ζῶων αὐτῶν πῆζει, καί ἔχει καλή γεύσι. Σκέφθηκε λοιπόν νά μεταχειρισθῇ τό στομάχι τῶν ζῶων γιά νά πῆξῃ τό γάλα καί πέτυχε. Γιά νά πῆξῃ τό γάλα σέ τυρί πρέπει νά ἔχῃ θερμocrασία 36 - 40 βαθμούς. Τότε ρίχνουμε τήν πητιά στό γάλα σέ ἀναλογίες, πού ὀρίζουν οἱ κατασκευασταί τῆς πητιάς καί τό γάλα θά πῆξῃ σέ ὀρισμένη ὥρα. Μετά τό πῆξιμο κόβουμε τή μάζα σέ μικρά κομματάκια γιά νά φύγῃ ἀπό μέσα τό νερό καί βάζουμε τὰ τρίμματα αὐτά σέ πανί (τσαντίλα) γιά νά στραγγίσουν. Τότε ἔχουμε τυρί φέτα, πού κατόπιν τό ἀλατίζουν καί τό βάζουν σέ βαρέλια ἡ δέρματα (τουλούμια) ἡ ἄλλα δοχεῖα.

Τὰ σκληρά τυριά κασσέρι, κεφαλοτήρι, Ἀγρόφων κλπ. ἔχουν μεγαλύτερη δυσκολία. Δηλαδή ἀφοῦ πῆξῃ τό γάλα καί θρυμματισθῇ ἡ μάζα σέ κομματάκια μικρά σάν καλαμπόκι ξαναξοστάνεται πρὸς μέχρι 70 βαθμούς ὅποτε τὰ κομματάκια γίνονται πρὸς στερεά. Κατόπιν μαζεύονται στίς τσαντίλες (3 - 4 στερὰ, σέ κάθε τσαντίλα) καί κατόπιν πιέζονται σέ πιεδοκ. σέ κάθε τσαντίλα) καί κατόπιν πιέζονται ἀπό τό στήθια μέ βάρος 10 - 30 φορές μεγαλύτερο ἀπό τό

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Τό πρωτοβρόχι μούσκεψε τό χώμα κι ἀπ' τὰ δέντρα τό πρώτο τοῦ φθινόπωρου ἀνατρίχισμα σιγοπερνᾷ. Ὁ ζευγολάτης ἀρπάξε στο χέρι τῇ βουκέντρα καί διώχνει τὰ σκυφτά του ζωντανά.

Λίγο κι ὁ σπόρος πλάγιασε στής μάννας γῆς τὰ (στήθια). Πότε θάρθῃ κι ἡ χειμωνιά στό τζάκι δίπλα μιά βραδυά νά γίνω πάλι ἕνα παιδί, πού ἀκούει τό παραμῦθι γυρμένο στής κυρούλας τήν ποδιά;

Καί μὴ ρωτᾷτε τό γιὰ τί μ' ἀρέσει μέ τὰ χιόνια νά τραγουδῶ μιά ἀνοιξη γλυκειά, πού θάρθῃ ἕναν (καιρό). Ὡρα καλή στό δδρόμο σας, σπαθᾷτα χελιδόνια. Μιά μέρα πάλι θά σᾶς καρτερῶ.

βάρος τοῦ τυριοῦ γιά νά ἐνωθοῦν τὰ κομματάκια καί γιά νά φύγῃ τό νερό. Κατόπιν τρίβονται μέ ἀλάτι χονδρὸ ἐπὶ πολλές ἡμέρες.

Τό τυρί πρέπει νά διατηρῆται σέ χαμηλές θερμοκρασίες γύρω στό μηδέν. Γι' αὐτό καί τὰ τυριά τὰ φυλάγουμε τό καλοκαίρι ἡ σέ ψυγεῖα στίς πόλεις ἡ σέ σπηλιές στίς κορυφές τῶν βουνῶν.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

8η ΜΑΪΟΥ

Ἡ 8η Μαΐου ἐπέτειος γεννήσεως τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἑρρίκου Ντυνάν, πού καθιερώθη ὡς Διεθνὴς Ἡμέρα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐωρτάσθη μέ χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ Σχολεῖα ὅπου ὑπάρχουν ὁμάδες Ε.Ε.Σ.Ν. Κατὰ τὸν εορτασμόν ἐγένοντο μεταξύ ἄλλων ὠραιόταται ὁμιλίαι ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Λυπούμεθα πολύ διότι ἡ ἔλλειψις χώρου δέν ἐπitrέπει τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐμπνευσμένων σχετικῶν ὁμιλιῶν τῶν κ. κ. Κ. Μπέντα, Ἐπιθ. Δημ. Σχολ. Καστορίας καί Δ. Ἀποστολίδη, Καθηγητοῦ Β' Γυμν. Ἀρρένων Χαλκίδος αἱ ὁποῖαι μᾶς ἀπεστάλησαν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος μέ ἄλλα μέλη αὐτῆς ἔκαμε ἐναρξιν ἐπισκέψεων εἰς διάφορα σχολεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καί περιχώρων.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτὰς ἐγένοντο ὁμιλίαι ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου, τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὡς καί Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν σχετικῶς μέ τὴν σημασίαν τῆς εορταζομένης ἡμέρας καί τὸ ἔργον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, διεπιστῶθη δὲ μέ μεγάλην ικανοποίησιν ἡ ἀθόρυβος καί συστηματικὴ Ἐρυθροσταυρικὴ ἐργασία, ἡ ὁποία γίνεται εἰς τὰ σχολεῖα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕ

ΙΡΛΑΝΔΙΚΟΣ ΕΡ. ΣΤ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

27 Μαΐου 1952

... Εὐχαρίστως σᾶς γνωρίζομεν ὅτι ἐλήφθη τό τεμάχιον ἀπὸ λινὸν ὕφασμα τοῦ Ἰρλανδικοῦ Ε. Σ. Ν. διὰ τό Διεθνὲς πᾶπλωμα φιλίας καί παρακαλοῦμεν ὅπως διαβιβάσῃτε τὰς θερμότητας εὐχαριστίας μας εἰς τὰς Ἐρυθροσταυριτίσας τῆς Ἰδιωτ. Σχολῆς Ἡδῆς Καβαλιεράτου, Ἀθηνῶν διὰ τὴν συμμετοχὴν ταν εἰς τό πᾶπλωμά μας, καθὼς καί τὰ συγχαρητήριά μας διὰ τὴν ὠραίαν ἐργασίαν ταν.

Ὅταν τό ὅλον πᾶπλωμα εἶναι ἔτοιμο θά ἐκτεθῇ κατὰ τὰς θερινὰς συγκεντρώσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς χώρας μας καί θά ἐπιδειχθῇ εἰς τοὺς Ἐρυθροσταυρίτας ὅλης τῆς χώρας.

Μετά τιμῆς
Δις ΜΑΙΡΗ ΜΟΡΦΥ

ΚΑΝΑΔΙΚΟΣ ΕΡ. ΣΤ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

16 Μαΐου 1952

Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμότατα διὰ τὴν ὠραιότατην συλλογὴν τῶν πινάκων σχολικῆς τέχνης τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη θά συμβάλῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Ἐκθέσεως Σχολικῆς τέχνης, ἡ ὁποία θά γίνῃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 18ης Διεθνούς Διασκέψεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς Τoronto.

Εὐχαριστοῦντες καί πάλιν διὰ τὴν συμβολὴν σας, διατελοῦμεν.

Μετά τιμῆς
Κα. Μ. ΑΠΡΙΤΣΑΡΝΤΣ
Δ)τρια Καν. Ε.Σ.Ν.

Σημ. Διὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκθεσιν ἔστειλαν ἔργα τὰ ἀκόλουθα 67 σχολεῖα Μέσης καί Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως.

ΑΘΗΝΑΙ

Γυμνάσια.
1ον, 2ον, 3ον καί 8ον Θηλέων.

Ἰδιωτικά.

Π. Βεντήρη, Γουναράκη, Ἑλλ. Ἐκπαιδ. Συνδέσμου, Καλπάκα, Καρούση, Μπαντούνα, Χίλλ.

Δημοτικά.

15ον Α'. περιφ., 51ον Γ'. περιφ. καί 70ον Δ'. περιφερείας.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Γυμνάσια.

4ον Ἀρρένων.

Ἰδιωτικά.

Λύκειον Ἑλληνισμὸς Κ. Σταυριανοῦ.

Δημοτικά.

7ον Δημ. Σχολεῖον Γ'. περιφ.

ΘΡΑΚΗ

Γυμν. Ἀλεξανδρουπόλεως.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἱεροδιδασκαλεῖον Βελλᾶς, Γυμν. Πρεβέζης.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

1ον, 2ον καί 4ον Γυμνάσιον Ἀρρένων, 1ον Γυμν. Θηλέων, Θεσ)νίκης, Ἐμπορ. Ἀρρένων Θεσ)νίκης.

Ἰδιωτικά.

Ἐκπαιδ. ὁ «Κοραῆς», Σχολὴ Πολυχρονιάδου Θεσ)σλονίκης.

Δημοτικά.

1ον, 5ον καί 12ον Β'. περιφ. Θεσ)νίκης, 4ον, Ἀγ. Παύλου, καί Συκειῶν Γ'. περιφ. Θεσ)νίκης, 1ον Νεαπόλεως, 8ον, καί 10ον, Δ'. περιφ. Θεσ)νίκης, Β'. Δημ. Αὐγῆς - Καστορίας, 1ον δημ. σχολ. Νεστορίου - Γράμμου, δημ. σχολ. Παλαιῶν - Γιαννιτσῶν, 1ον δημ. σχ. Χωριστῆς - Δράμας.

ΚΡΗΤΗ

Δημοτικά.

Γερακαρίου - Ρεθύμνης, πρὸτ. Νεαπόλεως, 2ον Νεαπόλεως, Σχοινιάς - Μερ)λου, Φουρνῶν-Μερ)λου.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Γυμνάσιον Τήνου.

Ἐθν. Ὀρφανοτροφεῖον Χίου.

Δημοτικά σχολεῖα Β'. Βροντάδου, Ἀγ. Γεωργίου - Συκούση, Λαγκάδων, καί 8ον Χίου. Μελάνων - Νάξου.

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

Γυμν. Ἀργοστολίου - Κεφαλληνίας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Γυμνάσιον Αἰγίου.

Δημοτικά.

Παυπερίου - Μεσσηνίας, Φολόης Ἡλείας.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Δημοτικά.

Ἀταλάντης, Γ'. Λαμίας, Κάτω Μπράλλου, Καρυῶς, Παύλιανης, Περιβλέπτου. Ἀν. Γεωργίου, Κουκούραν, Νοστήμου - Εὐρυτανίας.

Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ 8ου Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Κρήτης εορτάζουν τὴν 8ην Μαΐου, ἐπέτειον τῆς γεννήσεως τοῦ Ντυνάν.
The Juniors of the 8th Elem. School Herakleion celebrate the 8th of May.

ΧΙΟΥΜΟΡ

Ο δάσκαλος λέει στο μαθητή.
— Άκουσε παιδί μου στη χαρτο-
γραφία τη θάλασσα την κάνουν με
μπρέ χρώμα κι όχι με κόκκινο.
— Ναί! — Μα κύριε είναι ή Έρυθρά
Θάλασσα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Μαθητής Ε' Τάξ. Β' Γυμν. Άρρ. Τριπόλεως

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΞΥΠΝΑΔΑ

Μπαμπά λέει ο Λάκης δάνεισέ μου
10 χιλ. αλλά να μου δώσεις μονάχα
τις 5 χιλ.

Γιατί παιδί μου λέει ο μπαμπάς;
Έτσι θα μου χρωστάς 5 χιλ. και
εγώ άλλες πέντε και είμαστε ίσα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΥΚΑΚΗΣ
Μαθ. Γ' Τάξ. Δημ. Κολλεγ. Άθηνών

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Η κυρία: Σήμερα θα σάς έσο-
φλήσω την τελευταία δόση για το καρ-
τσάκι του παιδιού μου.

Ο καταστηματάρχης:
Ωραία. Και τί γίνεται το παιδί, με-
γάλωσε;

Κυρία: Ώ βέβαια. Αύριο πη-
γαίνει στρατιώτης.

ΕΙΡΗΝΗ ΔΗΜ. ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ
Ε' Γυμν. Θηλέων Άθηνών

Ο Τάκης λέει τα χρόνια πολλά στον
θείο του Μανώλη με πολύ ευγένεια
φέροντάς του ένα ωραίο γλυκό που εί-
χε ετοιμάσει ή μαμά του. Ο θεός του
ευχαριστείται πολύ και του λέει. Θά
σου έδινά Τάκη ένα τάλληρο αλλά δεν
έχω φιλά. Έχω εικοσάρικα. Και ο Τά-
κης του λέει. Δώσε μου θεϊ το εικοσά-
ρικο και εγώ θα έρχωμαι να σου λέω
τα χρόνια πολλά έως το 1954.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητής Α' Γυμν. Άρρέων Ήρακλείου Κρήτης

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Ποιος έμελέτησε τας ιδιότητας
του όζυγόνου;
- 2) Με ποίους έπολέμησαν οι Έλλη-
νες της Σικελίας, εις την Ίμεραν;
- 3) Το χιλιόγραμμον, πόσα γραμμά-
ρια έχει;
- 4) Ποιος έγραψε, τον Πυθαγόρειον
Πίνακα;
- 5) Ποιον είναι το κυριώτερον προϊόν
της νήσου Κεϋλάνης;
- 6) Ποία χώρα του κόσμου βγάζει
το περισσότερο κακάο;
- 7) Ποία χώρα του κόσμου παρά-
γουν τον περισσότερο φελόν;

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Γυμνάσιον Ήρακλείου

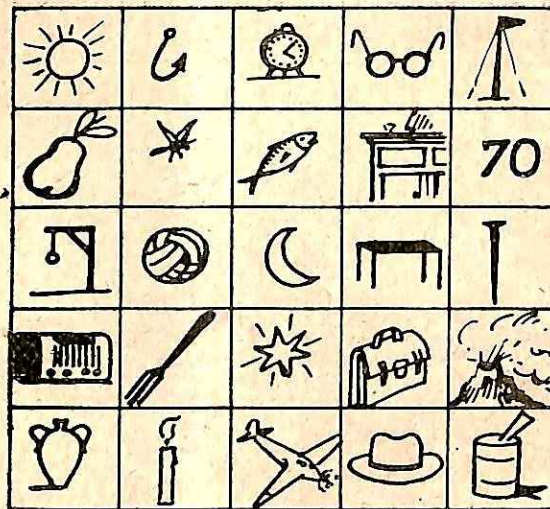
ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άπο το έργο «Ανδαλουσία»
άν 4 γράμματα τελείως σβύσης,
μία πόλι καθαρώς Έλληνική
εϋθως θα σχηματίσης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ
Μαθ. Γυμν. Άρρ. Δράμας, Τάξ. Γ'

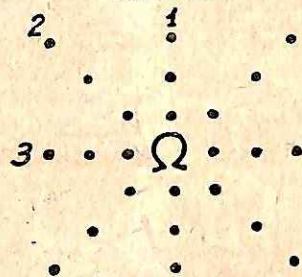
Κάθε άνακατωμένη λέξις να διαβα-
σθή σωστά και να άποτελεσθ ή μία
συμβουλή.

Έκάου λάπλο άκί άλλει γίλοα.
ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΠΕΤΗ
Επίκοι, καί Έπαγγέλ. Σχολή Θεσσαλονίκης,

Εάν εύρητε σωστήν την όνομασίαν
τών άνωθεν ζητουμένων εικόνων, και
τοποθετήσετε κατά άριθμητικήν σειράν
το άρχικόν γράμμα της όνομασίας της
κάθε εικόνας θα εύρητε ένα ρητό το
όποίον έλεγον οι Άρχαίοι Έλληνες.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΡΟΥΣΣΕΤΟΣ
Μαθητής ΙΓ' Γυμνασίου Άθηνών

ΑΣΤΡΟΝ

Εις τας στιγμάς να συμπληρωθούν
καταλλήλως γράμματα, των παρακάτω
ζητουμένων λέξεων:

- 1) Πολλοί μαζί που τραγουδούν.
 - 2) Είναι γνωστός από την Άρχαίαν
έποχήν δια τούς μύθους του.
 - 3) Σύρμα.
 - 4) Άγαπητός υιός του Χριστού μας.
Να συμπληρωθούν αι γραμμαί:
- 1) —Ο—Ο— 1) Νήσος του Σαρωνι-
κού.
 - 2) —Ο—Ο— 2) Πόλις της Θεσσα-
λίας.
 - 3) —Ο—Ο— 3) Έπιμεριστική άν-
τωνυμία.
 - 4) —Ο—Ο— 4) Υποδιαίρεσις κρά-
τους.
 - 5) —Ο—Ο— 5) Νήσος της Δωδεκα-
νήσου.

ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΤΣΑΡΑΣ
Μαθητής ΣΤ' Μεικτού Γυμνασίου
Καστέλλας Πειραιώς

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

— Μητέρα, τώρα έφυγε, ή.....
— Ποιά παιδί μου;
— ΊΜα σάς το είπα, δεν το άκού-
σατε;

ΝΑΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητής Γυμνασίου Νικαίας

ΧΙΟΥΜΟΡ

— Τί χάλια είν' αυτά;
Γιατί πήρες μηδέν;
— Δεν τό πήρα εγώ, μπα-
μπά, ο δάσκαλος μου τό έ-
δωσε.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΔΟΥΚΑΣ
Μαθητής Γυμνασίου Λαυρείου

Ο φίλος: Γιατί, Νίκο, έ-
δεσες τό πόδι σου;
Νίκος: Γιατί είδα στον ύ-
πνο μου ότι πάτησα ένα
καρφί.

Ο φίλος: Καλά να πάθης
γιατί να παρπατάς ξυπόλη-
τος;

ΕΥΜΟΡΦΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
Μαθήτρια Ζ' Γυμνασίου Άθηνών

ΑΙΝΙΓΜΑ

Έχει στόμα αλλά δεν τρώει
(ποτέ).

Τί είναι;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Κ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Μαθήτρια Γυμνασίου Κορινθού

ΑΡΙΘΜΟΣΚΑΛΑ

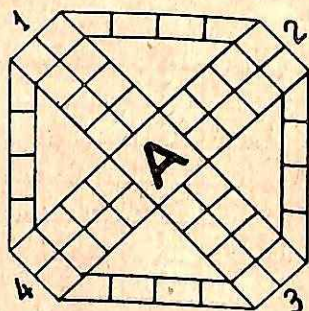
- 1) 18-15-11
- 2) 18-15-11-1
- 3) 18-15-11-24-13
- 4) 18-9-13-24-16-7
- 5) 18-1-17-4-5-9-18
- 6) 18-24-10-17-1-19-7-18

Άνωθεν έκάστου άριθμού, να τοπο-
θετήσετε τό αντίστοιχόν εις αυτόν (τόν
άριθμόν) γράμμα του Έλληνικού άλ-
φαβήτου, ούτως ώστε να σχηματισθούν
αι κατωτέρω ζητούμεναι λέξεις:

- 1) Φθόγγος της κλίμακος της μου-
σικής.
- 2) Έξάρτημα των υποδημάτων.
- 3) Σοφός των Άθηνών.
- 4) Πόλις της
βορείου Τουρκίας.
- 5) Άρχαία πόλις
της Τουρκίας.
- 6) Μέγας Έλλην σοφός.

ΣΠ. ΣΑΡΗΣ

Γυμνάσιον Λεωνιδίου

- 1) Πρωτεύουσα Έλλάδος — πόλις
Β. Έλλάδος.
- 2) Έτσι όνομάζεται ο τόπος διε-
ξαγωγής ταυρομαχιών. — Κράτος της
Άσίας.
- 3) Βγάζει φημισμένα πουρά — πό-
λις της Μ. Άσίας.
- 4) Πρωτεύουσα Βουλγαρίας. — Ίδιαι-
τέρα πατρίδα του Μωάμεθ.

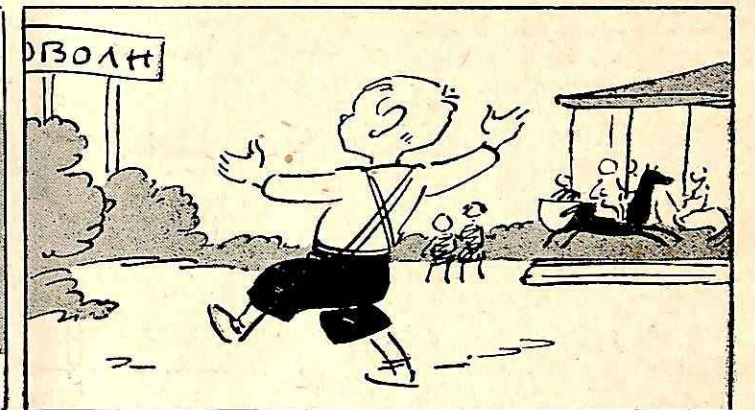
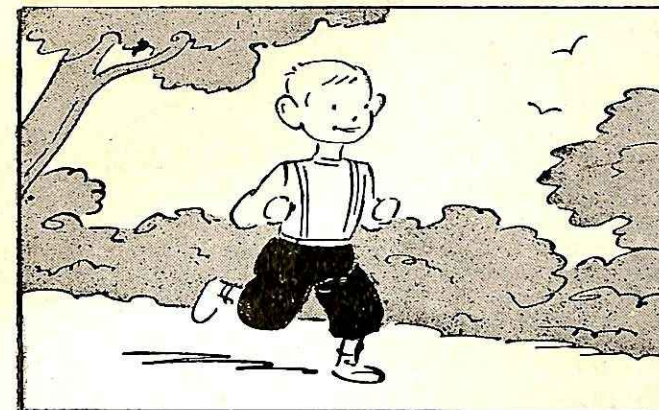
Πρός τό τετράγωνον

- 1-2 Προπολεμικόν νόμισμα
 - 2-3 Μέταλο (πληθ.).
 - 3-4 Πολύτιμος λίθος.
 - 4-1 Κάνει τα παλιά καινούργια.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητής Λυκείου Παπαδήμα, Πειραιώς

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΛΕ

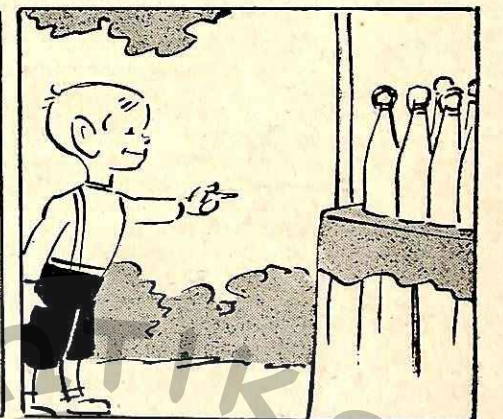
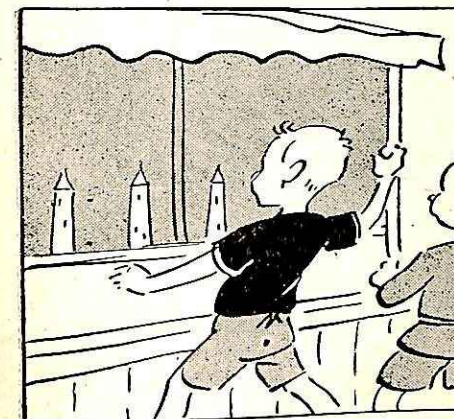
ΣΤΗ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ

ΥΠΟ ΑΝ. ΒΩ.

Ο πιτσιρίκος ο Λελές, παιδάκι σκανταλιάρικο,
προχθές άπ' τον μπαμπάκα του ζητά ένα χιλιάρικο,
κ' εύθως με γέλια ξεκινά κ' ίσια να πάη τρέχει
στη μάντρα που υπαίθρια παιχνίδια μέσα έχει.

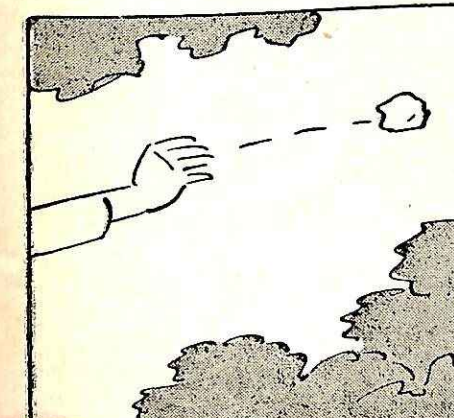
Μόλις έμπήκε, τί χαρά! Χαζεύει τ' αλογάκια,
τις μπάλες και το ψάρεμα και τ' άλλα παιχνιδάκια.
Όπόταν, δίπλα σ' όλα αυτά, «Σκοποβολή» διαβάζει
και τρέχει χοροπηδηχτός εκεί να κάνη χάζι.

Και βλέπει στη γραμμή παιδιά,
που με μικρά μπαλάκια,
άπο μακρυά σημάδευαν
κάτι μικρά πυργάκια.

Μα δάφνου... «μπά! Τί γράφει έδώ!
Αυτό είν' τό ρεγάλο;
Μ' αυτά τί να τα κάνω γώ...
Νάτανε τίποτ' άλλο»...

Και νά! Γκαζόζες παρακεί
σ' ένα τραπέζι βλέπει
και λέει: Μιά τέτοια άν κέρδιζα...
Έδώ να ρίξω πρέπει.

Και φάπ, μία πέτρα εύθως πετά,
μ' αλλοίμονο μπελάδες...
Με κρότο σκάνε στη γραμμή
όλες οι λεμονάδες,

κι άπ' την πολλή τρομάρα του
ο κύρ' Λελές στο χώμα
ξαπλώνεται ανάσκελα
με άνοιχτό τό στόμα!

Και παίρνει δρόμο ύστερα.
Μα μέσ' στα χάλια τ' άλλα του
είχε και δυό καρούμπαλα
ο δόλιος στην κεφάλα του!...

Η ΚΟΥΡΤΣΑ

ΕΜΒΑΘΗΡΙΟΝ

Στίχοι: ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.

Μουσική: ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Κυ- λᾱή δρον-τή τῶν κα- νο-
νιῶν — ἀ- πὸ τὴν Ἀϊ- το- ρά - χη, λὲς τὰ φα- ράγ- χισέ-
στοί- χειω- σαν, βογ- γοῦν καὶ σειοῦν-ται οἱ βρά - χοι. Ἄ - να- ψε
κό - λα - σης φω- τιά κά- τω στὸν καμ- ποῖ — μα - χη. Κι' ἡ
λόγ- χη ποῦ ἄ- συγ- κρά- τη - τη τὴν ζέ - νη διώ - χνει
γέν - να τὸ δρό- μο ἄ- νοί- γει νὰ — δια - θῇ και-
νούρ - χισεῖ- κό- σι - ε' - να νὰ τὴν σι - μώ- νει ἡ
ΡΙΧ. ΦΡΕΤΣΑ ΛΕΥ - ΤΕ - ριά μὲ τὰ φτε- ρὰ πλω - μέ - να. κι' ἡ - να.

2. Μὲ μιᾶς σκορπάει κι' ὁ οὐρανὸς ζαφείρια καὶ τοπαζία
γελᾷ ἡ ματιά, ἀστραποβολοῦν στὰ στήδια τὰ τσαπράζια
κι' ἡ Κορυτσᾶ ἡ Ἑλληνικὴ φοράει μὲ μιᾶς γαλάζια.